

et skall icke genom uppenbarat
cipulus. Hviß biffuer han så skapa-
miffion och gifvit honom förstand och
örniff. **Præceptor.** Meniffion är
skapat till Guds kunnedom på icke den
off sin förniff. Kunde off icke tings som ska-
pat är, och waff Buds och denne om so-
norn som skaparen är, och pröfa och öra
honom som S. Paulus säger Coll. 3. Meniffi-
on är skapat, och att förniff till hans
kunskap och bekräft som denne skapar biff.
Discipulus. Sotau han miffet alla gien-
eller biffia den man miffet kunnor, käre
fågs miff och biff. Sot skall man
niff käre käre Guds. **Præceptor.**
Buds kunnedom fiff. i icke skickom för-
att man kunnor honom vara. Erigh och biff
waff, trefaligh i personem offter som
han fiff fiff i skriffene biffiffet biff.
Sotau att man wiff hans miff som genom lag
fiff och Evangelij prædikan förkunnat wor-
den. **Discipulus.** Hwad är icke
Guds offter som skriffen honom biffiff.
Præceptor. Guds är en andeligh
waff

waff, förstandig, Erigh, Gaffardigh, 3. 38,
rättfardigh, barn biffigh, Liff, Giffmiffigh,
och en fiff waff, biffiffen miffiffet biff
andeligh, en Erigh fiff, biffiffen en den
off Erighen fiff biffiff, offter fiff biffiff
och den biffa biff, som off fiffiffen och so-
norn wiff, biffiffen tre miff en giffiffen
biffiffen biffiffen skapat biffiffen och fiff,
och alla Creatur off, och denne fiff off miffiffi-
onem en förffiffiffen biffiffen den riff käre,
niff och i Erighen biffiffen priff och öra.
Discipulus. Huru wiff man icke att alle
niff tre personor öra i giffiffen och biff fiff.
Præceptor. fiff Guds biffiffen fiff fiff
penbaratt, niff biffiffen biffiffen off fiffiffen
biffiffen i fiffiffen, Matth. 3. Sot nu är
griffiffen till all biffiffen biffiffen, att miff
biff miff biffiffen tala eller biff om Guds
waff, och miffiffen an som han fiff fiffiffen
fiff och wiffiffen biffiffen, som S. Paulus
säger Galat. 3. Du wiff eller Engelen eller
miffiffen biffiffen fiff som biffiffen prædika-
biff icke Evangelium an i wiffiffen biffiffen,
han wiff fiffiffen. Nu fiff man i alla
Pauli

Pauli Epistlar och den hede helga skrifter
icke mer än tre personer nemmande. Gud,
som en fader, som en son och den heliga Andan.
Hvar för sig och den som säger, per se,
nemna antingen vara flere än tre, eller ige
för många. Han är förbannad till Ewigheit.
Discipulus. Effter det är tre personer
i en gudsom, huru skall man ta i skilja
den ena ifrån den andra. Preceptor.

war, sende Guds fader Souen föddan aff
 Jungfru Maria, till ett offer för alla menis-
 ker, på det han skulle förlösa oss, som
 under Guds vrede oss lagens förbannelse
 wore, att vi skole bliffa hans barn om
 Souen oss erfringar till ett ewigla lyffuett.
 Men helge Ande äro den Ande per Joh: 1.
 sonen i Gudsom, huiiken aff Ewiget ut-
 går, aff fadrenom och Souenom, och är en
 warandes kärlek emellan fadren och Souen
 huiiken sig uppenbarade i Jesu Christi
 se, när Kristus döptes i Jordanen, och wile
 sendes aff fadrenom i Christi namn i
 alla Kristnes herta, till att förmja hela
 ertes natur, som genom Adams fall föderff-
 dat är, och wänta i ertes förmäst en sin
 lemedom och wende ertes wile i sin ande
 ningsar till ett som Guds begherligt äro och
 wänta en brunnande kärlek, huiiken
 menigheten ästund bliffa ett med Guds
 Discipulus. Men äro nu underwist
 huiad den rätte Guden och den wackre
 Herren är, huikens sate är i himmeln
 och Jordanens sternal, Men mig hjer
 du nu gerna werda hans gudsomlige
 Mä för en wist aff oss sin underföder
 sker

skär. **Præceptor.** Detta affier ost Moses
vilkenma. Exod. 20. Her dan so föder, Or
Guds talade iesta ordet. Jagh är Herren
1. min Guds. Du skalt inga andra gudar
haffua reumpte mig, byst inke till then or
tiens rön icke vi Jagh Herren den guds
en storck hemynare then som söder faderer
misgärningh in på barnen, alt in vill 3 or 4
ladd the som mig hata, or der barnsörigder
på mongh tufenske som mig haffua der or
salla myn ladd.

II. Du skalt icke misbruka e. Vi Herren
skall nirket ladda honom bliffua ofstraffat
som hans namn misbruka. **Tenck**
III. vppo Sabbatdagen at tin selgar honom
Sex daghar skall tin arbeta, or göra all
sin gerrningh men siende dagen är herrens
tius Guds sabbat den skall tin nirket arbeta
göra. Vi i Sex daghar skan te Herren sin
guds himmel or Jordh or haffuet or ladd
der min är, or kintade på siende daghar
thi förte walfjande Herren then daghen or
selgare honom.

III. Du skalt ätra tin fadler och tina moder.
Discipulus. Huru flegar man deela thy
10. Guds budord. **Præceptor.**
Wisi tina tafflar, then första inneholler

ty budord. Lunda est lara the gerrningar som
wij sjumerligba. Ja allenast Guds ordingen
androm plikinge är. Den andre tafflan
haffuer som budord som lara the gerrningar
hvilken wij wäram nästa plikinge or
der alla lunda the till att wij Guds lara
or der samme are som sedane gerrningar befalt
haffuer. **Discipulus.** Huar haffuer
thenn lagrens skrifuelke som guds i skrif
tune. **Præceptor.** Wppo Skrifti ords
Matt. 22. Her dan sammanlunda delar laghen
sejander. Du skalt elka den herrens
af alt int herta, aff alla tyme siell, af allan
sin ladd, then är the första or störda
budet. Den andra är the lycke elka
den nästa som ing siell, wisi thenna bud
orden är delu laghen or Propheeterna förfat
ladd. **Tenck.** Exod 32, beskaffues att Moys
ses lade tina tafflar, wisi hvilka guds la
ghen skrifuit ladd. **Discipulus.**

Primum præceptum.

Du skalt inga andra gudar. e
huals elkar Guds aff the i thena budet.
Præceptor. Thenna affier. Ligen först
är rät thenna Guds fadler, Guds so in Jh
som Kristum, or then helga Ande. **Tenck.** Vra na
wita den De

werda hwatth theras millia ar, och hwatth got
thema tre ptesener aff werldens begynnelse
for beröijst haffua, och en ut dagliga hem-
la, hwar den sigt ita wessprouget och en
sinfylligh gods dyrtid och treust.

Den andra när man ser lagen du och det
enda som liggas brytare loppas begynner
i wärts hierta en rät gods fröstan, hwar
rättens för gods wärdhe, som ädren för
tänande elsk, och thersöre flyt frösten
och gämen göra allt ihergüte befullt haffuer.

III. Den tredje när mig ser gods willie an,
som i Evangelio genom Jesum Christum
uppenbaras, giffuer sig en dag wä i
hierta som förster sig allt got till gods
sösom att siue lare slader och tufflor
wädet ihu nypa, att det som sigt och loff
iatt haffuer, wädet han wädeliga lollau
des, thema sigt kallat mania troo.

choi. Den fjerde den när troen är som det
wäp och fast häller, att gods att siue ego
barmhertigheet och sömmerligh kärlek
för thersi skall och reanar för sin lare
kann wärdes, wärt hierta en barmhertig
kärlek till thema froma fadren hwar
kärlek, alijst och lyter sig ihu om att
göra konom till willia, och tagga sig gran
neligha till wära, att man icke i nigen
motte

niue tema elskeligha fadren icke förömar.

Den femte när mig ser elskeligha som wär
fader är, förwänt mig daglige offret hans för,
sörgheligh lyttie, att befinna wäls konom ihu
en wärdet. Den sätte, och ihu förwäntan VI.
edmuden och wädeligha wärdet gods wäldigha
hand i all nedd och motgong wärdet, att för
dona wärdemötte och motgong är en wärdet
dona faderligha kärlek.

Den sjunde och thersöre plats förachtandes all
sörgh, för förläse, pynna och pliggha, bliffie
allenaft mig fader i troen och bekennele wärd
endan.

Discipulus.

Hwad got loffuer ihu som ihu göra?

Præceptor. Allom ihu som ihu genom
Jesum Christum göra, förer till lyttie till
Exod. 20. Jag är Herren din gods, ihu är, jag
gör nigg till, att det och allt det iagh ägher jag
wärdet wärdet grant hwar som nigg begett gods iagh
wärdet regera nigg, förä, sköta, beskjäda och beskjä,
ma nigg. Jag gör barmhertigheet wärdet mongh
trösten som nigg kolla det och kolla mig bliff.

Discipulus. Hwar sjunde wärdet ihu bodet?

Præceptor. först alla ihu som icke bekyta sig
om att lare rät kenna gods wärdet och hans
willia offret som han sigt i skriften haffuer
uppenbarat och ihu som icke troo at gud är
all

till, det han och regerar att Creatür och theni sitt
 slikt wapperhaller Seddan alle the som fader och
 moder wener eller frender, maat eller öll ett
 nogott wiserhets ting mer elskan en guds och hans
 helga bodord. Himlas the som unnerhanda den
 ene guds an som han sig i sitt ord wapperhar
 rätt sanner, som äre alle Tidar och Rättare
 och Rättar. I dem the som seris som tro och
 till ett nogott Creatür anting i himmel eller
 på Jordenne, och giffna till then afson wiser
 rene att the och helpa kunde, och omwänd,
 eller och wetteligen nogen guds tidning wiser guds
 bud och befalning. och tro, att guds wiser
 siddane måtte dinkat wärda, so och alle the som
 Leuaste guds ord och i nödrane och elles mis
 trösta på hans lifste och afre ewelige wulder
 the hora som Christen som pålegger.

Discipulus. *Kaal der 40 ideres / traet / som
40enna synder bedriffen. Praeceptor.*

Och det icke bättre sig är deras lördagen
som brinner med ett och spraffuell till
kings vish. Men deras straff här märkden.
is uppläses. Det. 7 g. som är hinger per
lucra, krigs och öfver, som i Jerusalems
förstöring för ingo vjo. Hinderade tor,
sendt menning her för den saken skil att
det förvaradde guld och och lant son Jesu

Christum. Till Brand, förgiftighs medder händ
tids och Lärsligha all vederhörd som men
niskion har I verldenne den da kan, sin lät
alla är besluta; denne ordere som följa
dardt efter det första bladet. Ingh Herren
sin guds en storle hemmare, den som föder fö
derne misgärningh in på barnen en vill 3 och 4
helt de som migb hata.

Secundum praeceptum.

Discipulus. Hwarz Trägner

Guds aff sig i denna världen! Præceptor
 Att vi haas Sigenliga namn i den
 och i de många eller bruka den Sigenliga
 när thet bruka i de lundar till Guds ära
 och i de lundar eller i de lundar och i de lundar

bündel seit weisung auf den feldern, feldern
 den menschen, den dasein, den an den dasein

Dem, ein Alwerlitz Guts, freistand, ein städt. G.
trug, ein Primarische Leihrecht will Guts, das
1700, ein Primarische Leihrecht will Guts, das

11. *Adema* 3. *heller guld namnu* *Tróldung* 8.
Dileipdóttir *húad* *är* *hñ* *væt* *brúda* *guld*

Discipline
uncomp. preceptor. Roopa will gill waits
hemmes these English fader, all wa's noth on V
in the till

met gongh, vrs förnemt alle gatt vatt. in
67

lyft och siel aff honom. Seddan bodde medt hiet,
ta och min. Bedenne alt gott som en haffue
belyst andeligit och ledamligitt, haffuer vår
herre och, giffitt huiusdags gitt namn af
Jehoua och för skapellt bögliga luffia och
prisa honom och. Ja motte göra hans namn
allom kunnigt. Item. parh3 hans namn med
nåra wärdut och vidare kunnigt bliffna,
predikat och ländt bärnam och enom offit
fitt kall, hvaru then herren som Jehoua hie
ter. är wonderliga under itt namn och. en
wonderly, trefaldigh, personerna och haffuer
fitt mandat och strengia willia på Guds
bargh gånsta herliga och wonderliga opmen
niskom wppenbarat, och haffu sedan på en
wift titt. fende sin upfalle som huiusdags
namn är Jehoua till att förkunnia hantwillia
och menniskom som honom ofidighe ädre och
icke giffa honom identuett och wist som
honom allena vilhöver. Öfveruist mig all
nåds och. parligheit Andeligha bedenna Je
süm wara guds som och woldenets förskare
och heller wistda gods och ägodelar herrars
komig3, och alla menniskors wenskap. Ja
och haffuett och till medt, du att mig ha iffr
eller egilla then minsta predikat off allt det
wår herre Christis och ländt haffuer och
icke

icke heller lyda, att ngor menniska wandter
Guds eller salarkant. Ja förut på det hans
beligha wist och icke skall bländt och mennif
hior förkunnat wara. Till det yterste när
förwiltten ädre, förswara wår wistda guds
wistte, eller stadfesta samningben alla honom
som sielstia samningben och till itt wistte
offit wår och, giffuand3 honom then ädre
att han elskar rättwisthan och samningben och
hatar lögnen, och ländt honom, och bliffna
anästet som haffuer. **Discipulus.**

Wår skind3er man enott thena bögheit.
Præceptor. Ja mig icke brida hans namn
rätt honom till ädre och offit wistte och
dagn wisthan wandte det och brida till att
fremie wår ende willie och medt.

Discipulus. Huru och wår fader det?
Præceptor. Ja mig förget och alla Guds
som allena hielpa dan och roya till hans
Creatur som ätro behouen. huiusdags
och menniskorna på fordenne Soel Monac
och legga then som ädram till som giff
allena vilhöver. länduist som det och
och giffa huiusdags huiusdags som mig haffue.
Sedan wår mig förgete tacke honom för
sinna wälgärningdar och redue wår fader
där, förstundt, flyktigheit arbete demier
och fremder det guds till som mig haffue
ende

endogs att allan herren Zebach det giffut
haffuer och haffua fullt swack om guldens
meligda och andeligda saker. Tidsmest war
wij nehande Christum för reddogda skall
som Petrus dödest eller och sijsa honom och
hans befallnings nej, och raka vil id som
wort onda det Diöffuelsen och den manar
ge worden begerar. Der vill mere sette
haffue eller lare wegen salig mening om
guds warlige och wilha, och utspyrigda
wilsfareligen i treune. Iti äro försome
hgs till att lare med onds och exempel den
relia mening om guds. Till det ijersta
det wij swaria och samas försingeliga
mit det i de gettar guds ämne eller
wijers meningslors wälsförd. Tidsmest
wij icke hälle det wij med en ande fredi
fett haffua, när liffis kommer offr ont
med guds onds. Discipulus.

Swad är tha äderat straff som misshandla
Guds namn. Preceptor. Herren
haffuer lagt ett alor
lygbit hotande till det andra budet
försand. Herren skall icke lare ho
nem bliffa ostraft som hans namn
misshandlar. Iti en sådana talar Guds
bra förman. Kattas händla förskallsta
Christen

Christenens raka grund, och så lere förman
den och samma guds kärliga rike, den straf
for guds med äderat förniss blundhet och
offuergiffuer den i ett wrangt sinne, som pui
des se. Rom. 1. Josum de med hadde äderat
guds äderat. Haffuer guds offuergiffuer den
i en wrangt sinne, och bedriffa o bequemt
tugt fullt med all utfördigheit, bolerig, wyl
giglig, äderat, fullt med märd, lyff swid
otärd, örnat, baderat, baderat, baderat, baderat
tare, wälsfördare högsfördighe, ställe, up
lighe, föräldrenen öderat, oförnissige och
lese, öderat, öderat, öderat. Anno Domini. 15
24. När bendera gjorde wrocor in Germania
och skyle denna skattemen wulder guds
namn och liffuelig frytt sammandes
i den motto guds kärliga rike, liffuelig
han liff hadde till wrocor och twedragt to
bliffue i några män. Iti wils händla tw
seende jadeliga mordadde. Fro. III. Reg. 18 &
19. När Rafsake Samhans tiende förskat
de Herren och förnissade hans namn
liffuelig som han icke medigt nog war till
att sijsa och falpa Jerusalem, ifra sin wälsförd
men

marst os har, tha stude herren vil sin Engell
giffen her drage i the Alvirres lögge om natt
hundrade år, och om sin os otvetyg tusend man.

Discipulus.

Herat loen som bruka guds namn vil
Præceptor. Herat loen och barmhertig är före
giffen i the Giffen som hvar ordene i the
villfagdt är i the Giffen Matt. 18. Laffnes
hem gite som bidda vår Kristus så sigger
the tve aff eder Komma iffens på Jorden
hvar tve som the bidda bidda om skall the
medesparas aff minom fader som är i him
melu. Thi Dait. 4. seker Moyses him fader
the så hirligitt himle gudarom så nader so
herren vår Guds så affra som my skalle
henom, Herat the som tade os i the guds the
lo're samnigen om guds vordet och villie hi
rer the loffest ut Matt. 10. Föden vil
i som tadelu, vordu min faders Gud som
vordu igenom eder. The som bekenna honom
loffat han med the gite Matt. 10. sekan des
the mig bekenna för menigheten honom
skall jag bekenna för min himmelske
fader. The som sinia effter guds villie
giff the loffest i the 15 psalmer the
helte Ande så sigger. Herre hi skall be

3 Thina

i Thina hildor den som sinu nästa hild och
holler thet.

Tertium Præceptum

Kenck yppa att the bidda himladagberin.

Discipulus: Herat lärer guds i the bidda
biddet. Præceptor. Sålom i the för
the bidda lärer minnes Guds dyrdan
hvilken fader i vår förnäst vil the och
herta i the andra talar om en vordet
res Guds dyrdan namnet bekennet the
som fader biddet aff prædicantia och af
biddan. Guds lärer vi vår guds i the midie
vordet, att biddet the som lara och larde biddet
ia, skalla bidda om vordet vil the och lärer
menor vil att förfordra the guds menigheten
som i the förden och andra biddet biddet.

Des the för thet resaken skall för att
the bidda Sacrament skalle vordeligha och vordet
vi förre anseende vordeligha biddet.

Så kan vi biddet guds lags och naturligh lags
biddet, att my på en vil the dag och
sinu the Komme alle vilhope. the vordet
lärer vordet himel vår Guds och herre
the och himel him guldorneligh villie the
the himel lärer guds som är och himel
the vilgerunge, och att my alle lärer
sinu the, med the biddet och en vil the
biddet

hona, i detta prisa oss ära värde Herrens
Jesu Christi fader. Till oss givsta tröst
och södan. Lär oss att prasta
na skickeligha och ordmeligha guds ord
och i det Sacramentet följerna förskott
och att gemen almaga må genom ihu dal
las utlöpa och i Kirkonas sanna utställ
ull att göra guds rike tröst. som i de
konen på bryt äro. Discipulus.
Kvads är vår helga Söndagen
Preceptor. Lata de gemenskapen ligga
där. De som i den tröst händelsen guds
allena och sonerliga utlöpa och i den
motta förkända skänkt och i den på
lysta ordan alltförfall flyktig vara i
utslädet som guds ord sandas höra, lära och
gammelmiga brödet i det. Lär oss att
deliga nyttia Sacramentet som Kristus vår
fierre och att guds fristat sanna, och i
igenom kommit. Lige, händelse är, och händ
som för våra skänk gjort sanna, och händ
vår honom för sinna utlöpa och i den
äre. Till oss givsta i den dagen i det
sonerliga ära och i den utlöpa i den
fördegen som genom Adam och i den
och i den utlöpa och i den utlöpa
att i den tröst som i den tröst. I
per i den sanna, på i den att i den
vara rappa för och i den utlöpa

[illegible]

och nu upprättas, Jagh o helgerij Salbaten
 när mig lata det blifua opörst som guds
 i detta budet befali haffuer, det är, om
 mig icke offu oft och wärd hufuor och
 barn och trufu fä led, wärde de gerrumgar
 och iden trufu, som mig Ekrifto merom
 farna wär. Döper leffu haffu. Dillip.
 Hvad är thoras straff som o helga Salbaten
 eller Söndagen. Preceptor. Lär giff
 oft Allas fers i bekenna. Hm. 15. fers and
 om en fäll gör något aff offu ridslykta
 idr är om den merd wille och wetandets
 guds ord emot fälar och offu trödar, idr
 fuffia försmädat herren, fdr m ftr laut
 or idr och görde laut biddom midet, han
 ffall y late wtrötat warlda och omgella
 fäun fchuld. Thi fumes best oft att man
 wiliandets och wetandes emot idr haffu
 om Söndagen och alle andre fclgedagar ftr
 ftr. In idr gyltew. idr andra ftr fens
 udermigs biddar, rnings wträndes idr
 Guds trufu som idr fä fä fä fä och y fä
 wtröte försmädat herren och fdr fä hant
 bidd. Hwar fä oft wist att mig fenne fä
 idr genom manges hant wdermöda, ängst
 fä fä och icke mer wtröte omgella. Idr och
 wtröte guds barn blifua wtröde hwar mig
 icke fä fä bidd. - Tröflikes gaff Guds
 fä wtröde. Hwar fä oft wist att mig fenne fä
 idr genom manges hant wdermöda, ängst
 fä fä och icke mer wtröte omgella. Idr och
 wtröte guds barn blifua wtröde hwar mig
 icke fä fä bidd. - Tröflikes gaff Guds
 fä wtröde. Hwar fä oft wist att mig fenne fä

them som sönslagen odelga, tho' han sällt sönade
 honom till Gud, och befälut honom stannas,
 som om Sabbaten drumpade, och ta' Israels
 barn värde; o' d'enne, himlen vände sig lyda
 sigg och strängd en mör; Ingh enett them al,
 le som elen, hildet offuertrida. Discipulös
 hvar sig ta' ederat lön som rån helga sön. Säg
 Preceptor. Enghus lofar dem Joh. 14. att
 de skole bliffna i guds hus och tempell för
 evigt, den min Gud biffuer och holder dem.
 Han är den migst elskar, och min fader skall
 elka honom, och mig skolen komma till honom
 och bliffa vår Sonom. Detta loffuer de sig
 sig, att mits Amars dan finnas i Prophe-
 terna och Apostelnar, som icke vändes sig
 till beklaget och befordat, för sig sig Gud
 fader Gud som och Gud den helga Ande
 är, ther är och himman på allt sig Gud
 vara, och ther vil mest bliffuer icke ederat
 deell förderat som leggia sit arbete med
 för Gud och sig vill veta offuermottomill,
 signat och förderat som Idris sig sig Matt.
 6. Söder förer himmelsket med sig vider.
 sig sig sig sig faller i sig allt vill som i sig
 sig vill sig sig sig sig sig sig sig sig sig
 himmelske fader mest vill allt sig i sig sig
 sig sig.

[illegible]

och sippo, mader en stor red, ther påsmått
 hans hoffuud wid Eckenia och stoff dragit,
 andke emellan himmell och Jord, och tagt för
 af Dauris härhöfningum 3 spektar och stult
 igem Abalen i hierat, sedan angaf de stier
 nom i ena grep, och lusse en stor högske,
 nar på honom. Nium: 16. Mår Dorath, Da-
 tan, Abiram wære tætsle, och dæge och gen,
 stor frige Moysi som war tæras valde fælder,
 fædde Moyses till fækket, på och itt. skolen
 första att herren guds hæfner sendt mig
 och att ihenna monumna. Dorath, Datan, och
 Abiram, hæfner försmått herren, skola
 och hemse de mædde med itt mitt straff to
 Moyses ihenna arden utspætt hæfte zemman,
 och forden mædde ihem och lett sin mæn
 we, och wæfvel ihem med tæras och the færo
 luffandes wid ut heluents med alle rætte
 hæfte, här att är klart at guds wædde och
 migum och förskædelighen emott allom ihem
 som förædda fælder och mædde, och dan och
 da att man ogillar eller minge gæder, ihem fæ
 dan fælf hæfner gillat och rednatt the stier
 deliga till, ut och skola stæ. hans stund och
 lund wære wædde, till straffar dan wæfvel,
 ja ihenna ihenna med tungligt straff och
 emig yqua. Discipulis. Hvad är tæras
 lund som dælla the fædde bæket,
 Dreaptor wid ihenna bædder se mig bædd
 och

göddet oss mildhet. Att endog ingen finner so
dessa bärder fullkommar, dockli ändå till höfvar
gudd i dem som so mycket göra som det denna
genom den helga Ande i fullkomma en ganska
berligt skenck, nemligen ett långt och roligt
leffnande här på Jorden. Genes. 9. Den oss
Japet bliffna maffigade, och är med denna hö-
ga höfvet drackte, att Idrisius Gud som förblir
aff deras affkommanden födas, och att de si-
la vara saluige och detta ägesmen till alla
de godde som den tilkommande Idrisius ska-
le förmanligg. Till det tridde war deras
faders wiffuelse drackte offner den i
wärdligg matto, so allt det de yge sig so-
re, det gäddi beägelighetär, gädd fort för
och by. Adas den deras barna barn, allena
för den orsaken förblir att de sedande oss wör-
daste son fader Moab, vi gädd gör barnbörig
det vi på mång tröstand på den som honom
elkande och holla hans bild.

Quintum Preceptum.

2° I shall iale Drapa. Discipulus.
Hwar befäller gädd i denna bärder?
Preceptor. har befäller gädd att man
förblir bliffna en so it liertans affekt be-
ste emott wäde wemmer och omwem, och wa-
ra emott allom wäde wisse, godwellige barnbör-
rige, so att wij omfäla oss och wär nästa

den som för alla, och so logu och regera oss, att
alle hertant begärelse, alla wäde tander, och
och wäde wäde gäruing, och stelte till wäde wä-
fres gädd och besta som Idrisius säger, Math.
22. Elsker wij nästa som tigh self. 1 Joh. 3.
Wäde barn, elkoms icke med ordem eller tult,
och allena, wäde med gäruingen och saminge
wäde säger Idrisius. Math. 5. Elsker i
omwem, wäde wäde den som icke barna,
gärer wäde mot den som göra icke skada,
och förföla i den på det i skolen vara
i. Idrisius faders barn som är i himmelen. Ja
wij skale oss so wäde för nöden och dote
wäde liff för wäde nästa, som 1 Joh. 4. Idrisius
denne wij Idrisius bärder, wij han bärder
bärder sitt liff för oss, so är wij skyldige
ill att bärder wäde liff för wäde bärder. Exod
3. Idrisius Moyses bärder so stor bärder till
Idrisius alinge, att han bärder wäde aff-
nas aff bärder bärder, so so att so bärder
le. bliffna bärder bärder. Idrisius wäde
bliffna bärder bärder ifra Idrisius, för sinne
bärder, och dogt wäde hans bärder bärder
Rom. 9. Idrisius wäde bärder gädd aff bärder,
endog han daglige so bärder wäde att Idrisius
på honom. Discipulus. Idrisius sinne
der för bärder i denna bärder. Preceptor.
Idrisius och bärder wäde att bärder
bärder bärder för bärder wäde, som

litter medt swerd, stogge, spuet eller nål,
gen annan värna. Men Kristus lade oss
här för om oss iworre arghet, ondskas,
hatet, affwändt oss i hundra emott war nästa,
oss seger Kristus Math. 5. att wij misten war
nä i trugge anda men dräpa war nästa.

T fördr medt en etwifull wredde i Gierat Saten
a mon oss wile gitter see sin nästa som sigt förtol
dräpning walt saffner, wilsan fördr i wille att göra
sin nästa skadla oss förgöra honom Saldana war
Cains wredde emot Abel, Esau emot Jacob.
So wredgades oss Sautt emot Dawid Psal.
erna emot Christum. Saldana är oss diestla
wars wredde emot Christi församling
som tro po Sonen, idetta bejder i Joh. 3.
som seger, Hwar oss een som hatar sin brod

II der han är en mandropare. Tidernast när
wij bachtanta apär nästa, eller önska Sonen
ondt. Her Christus segr Math. 5. Att hwar
een som dalar sin broder Kaka, han är
skyldig under rätset när man segr iagh
wille tro wredde midt i helidit, diestla togo
tigh halpen aff, oss aller gniffuelligt är när
wij bi oss guds fremis war wredde oss oss
widt oss förskrekkeliga oss settet, guds för
barns tigh, lika som guds lade hert eller be
hugt iill att fördriffa war nästa efterwar
vifri fulla wredde oss oss. Her emot
seger Dawid Psal. 5. Herren guds stogget
midt en blodgigt mennfiska. Idetta
mandropare

mandropet är effter guds som högt oss dogt
(gudd beare) gentent i blaudt almogen.

I trugge motten dräpe wij war nästa för oss, III.

his lader to wij seja ill Sonen i Dörrer
är to wij giffue honom ett fult namn,
lasta, skemma, oss bachtanta, hans gode rikt
salam Dawid bejder Psal. 57. Men i skort
barn oss loghar, iberas tender oss spuet oss
palar oss iberas tungomull skarp swerdh. Item
Jerem. 9. iberas falska tungor är mordt
idett, wij seffue warre gamble sakt. En be
dantare dräper 3 udelitt tigh. fördr sakt. I.

II bejder oss sin nästa är een dodelig sakt
II. Dräp han oss som han ligger för oss han II.

ellie tror briad bachtantaren segr oss sakt,
tighder oss. III. Dräper han oss som han to III.

lar illa om. Wij pleger man seja bacht,
dantaren saffner diestulen i ppo tungon,
iden som förer oss monn förtall, sakt
diestulen i öron, oss iden som samjaler
oss gillar oss, han sakt diestulen i hertat.

Discipulus. Effter oss att iden som wredt,
oss sinom nästa är en mandropare må oss
wredliche affwärdet, andeligh lät för oss i
hertat, eller i dodelig ymme marfader,
oss marmosser sijnda när oss wredgat oss,
som illa oss förarskeliga leffia.

Preceptor. Wij, iden wredde är allernast
singt

fjudd som komer aff affmündt haat or en
 vdsfullia emon sin mæsta. Men affmündt
 stunds vretter at stels vill guds öre or
 menis, diuins nyste. Ej effter den bapst
 kledet guds dampu, or stear i hans stadt.
 Kan affmündt vretten vte om den ettes vdt,
 sinigst lylla Guds förlovelse or hans
 vdt förlovelse, ej heller fins mæsta för
 lövelse, vthan harmas or vrettes på
 guds vagna affmündt som. alla or stels
 fort som. sindeuie or onskone. Ej
 seger Paulus Rom. 13. att guds bapst berot
 affmündt sindeuie tden till heds som
 vill göra or straff som illa göra.

Discipulus. Swad ic iherat straff som brin
ta lasset: præceptor. Tse mandra
re som sin nästa med merie, siälsta
la Dödas och lörda lijff för lijff som
sielffuer säger. Genes. 9. Tsen som
wider menniskias blod, hans blod
skall off
aff menniskiom utgötut wandla, för
gjord lasset giort menniskiom
offret sitt eget balle. Tsen
Tysd mill demas
säger herren offuer
iheras krops
blod
wppa all din
ord mill demas
mennisk
nes lijff
pa diu
a. Tsen
skett
off

aff Ersto, Iher Erstas siger Math 5. Effter
 Iher råde fordykket sinu lagh orl som reth,
 nar du om hi du stort straff ull som for,
 Iornat offuer sin broder, som om den
 draiper sejander, at de baade the skille,
 de vnder doanen, det ar, de de baade
 werde aff werkligh offuerbest doanat ull
 dooden. I den Iher siger Lacha ull sin
 broder, Iher ar, Iher som lover see we
 reth eller bannar sin naeste, som ar wer
 forat i for raddet, Iher ar, Iher som
 traktierat wi en lofre orl paapare
 met. Men Iher som skummer, fylter orl
 laster sinu naeste han ge wad ull det
 wdes et hel.

wäres och hel. **Silcipulus.**
 Andar i deras lön seut elka sin nästa och fö-
 cken allijds haue gynn och besta, gerna fölo-
 ra honom om han sig enott tlem antingen
 medt ords eller geringe försett lappuer.
Preceptor. fördratt han är guld tempel: 1.
 guld fördrer ords guld sou guld tlem helst Ande
 soo wick honom ords weraa all guld gynn
 so som Johau. seer guld är kärleken i Joh. 4.
 men som bliffuer i kärleken, han bliffuer
 guld: ords guld i honom i kärleken allert
 i kärlekingar som wij bewisa wärd broder
 i Chro, then rethuar han sig till, alth i lapp-
 uen gerd enom minsta aff wärd minste mi-
 ne broder, i lapp lappuer: ords gerd min-
 ste

III. Allt det tridde guds vill datta syndenes
 skolelse, item vi genom trona po sken
 de hemmets kastia fast gillt or ofelwans
 skeligh sa herran vi forlata worom msta
 lina bröcker. Math. 5. Tegen som icke d
 hungerige item luffior Christi alla werdel
 gda nödostfrier. Math. 5. Salige äro de som
 modijse e. Till det femte, de som elka
 na omer, göra item gult, welfigut item
 deha walt för item, de äro guds färga lara
 som har i himmelen. Ja de församla sig
 lunde kall på sin owent daffmiser, prouder

Sextum Præceptum.

En skalt icke göra hoor. Discipulus.
 Simad elkar guds affter. Detta budet
 præceptor. her befäller guds att alla men
 i her som honom lida wille vara de skalt
 luffia med reueket or skilket, de äro antu
 gden widan edroshapet berara sitt dierta
 hell or sinne. för att vi oft icke med ok
 ke begärelse orulige tander, olust lög mäst
 en besmita, or skemma or orena eller or
 i edroshapet vill himlen guds man or
 linnu elkar att luffier begotta syn drog
 i begärelse reu or obesmitat eno linnu
 eller masie. I detta skilketen wer
 att de må guds fört fram or behella sin
 ren affter lögens anda lufftar, nödgar
 or u i andra greming, till faste or äfver
 som fört

som fortager drickenskap or fröghet vill ad
 warda or bilha popst vill att orbera or trona
 wof kroppen, flitig milt de or dricka milt,
 det soffia, wara fäpinger de o skilketen
 wagen instrument, so som tvert om faste, wala
 u betra flit and u luffte är skilketen har
 u de men starkaste weman är enot lögens
 o luffte begärelse, de guds för luffte, or en lög
 wans bön, de effier 5. August: seir, att en lög
 sten munnig, luffier migen lupp sa swär or
 fäpung, som enot skilketen de weta boga
 walt att man förwinnar wofliga i dierta walt
 lufftenne bräna bidda guds en nödt or bilha
 or oeruckia guds förbud. o Gregorius: item guds
 lufft som är i her or skilketen är ganska flacket
 men item pinc or wot de effier luffter som han
 lida skalt som linnu effier luffter or beriffte
 den är lufft, item. linnu Christi bleff pinc or
 pluggat, för skilketen or andra slamma gert
 muggat, men affier all de luffte förfordrar de or
 skilketen att man flit ondt omringe luffte
 tiggat samtall o luffte samtall, luffte ansande, or
 luffte luffte. Till det iertte budet or
 de, att vi med all flitig luffte förwindra or flit
 tagla skilketen walt när wär nästa flit
 om vi luffte gime, sa bliffue vi luffte till luffte
 flumket luffte som han flit. Discipulus.
 Simad förbud kastia de som skilketen
 præceptor. Effier migen sinnes som wot
 skilketen

Erbeskaper, sigt ena bebeta kunnat bades i
kryp och stoll, wille wij allenast seja aff iheras
försett som sigt i Erbeskaperet kyske hälla och
rene lastna. först att best i den är gud wälly-
uaste, och den baster gud giffuist mact rätta
offuer siskarna i haffuist. foglauner under sin
melen och offuer all durt som dricka på Jordens
i. Adernast the ära gud tempell och brest, ty så
som gud sielt kyske är, baster allenast
idom här, och best idom wist som sigt reena
och oberuittadger bewara, och the skola här i
troune och effier idetta kyske. Anseste mact
Anseste se gud som Christis seger. Matt 5:
till the tridde, är och Erbeskaperet aff syn natur
sidant, att the rädde och mact off till gud wäl-
schapp och tron. Ja allenast the kyske kunnat be-
beta gud. ty gud bister garna the ends som
wist aff en rene herta som Luthers sege
the wij baster i troune och gud sielt är och
wistare, du the wij baster i wistare. Till the
intersta kysketen är i sig sielt alle andra sig
sege prindings som o kysketen skommer och
orener alla goda sigter. **Discipulus.**
hulda gennigar för biddar gud i theta bidd-
praeceptor först biderij, som sker med en
amars icke hysten, antingen genom diertans
otalligs begärlige, som Christus sege eller m-
sielt genniggen. Adernast Biderij mact
reue som icke är mact giffuist, hual som är
skola

skola eller Finigst eller frecka som S. pauli
1. Chomati 6. sege, sielt biderij, sielt the to
bedriffuer biderij, han sielt på syn egla kunn
och tager Christi lemmor, och gör skola kunn
the aff, sielt the som sigt banger med ena
skola han baster it the med kunn. Till the
tridde straffar gud wist hugar drunge skolare
och andra griffueliga menniskor som bedriff i
skolarig sege enott naturen the man sielt icke
wistidie om sielt sielt och faste genniggen.
Till the fjerde för biddar bider all sielt o biff-
uist mact, som S. pauli Eph: 4. Fuset o biff-
uist taal gange aff wist mact, wist the wist
är till för biderij. Till the femte, är
kysket anseste antingen till kysket, sielt the
en kysket som Christus sege hual som sielt på
en kysket till att begära kunn, han baster
alt redde gort bider, i sielt kysket, så bider och
sege biderij i wist the anseste ifra begärlige
kunnor, och the effier anuors kunnors skolar
ty begärlige kunnor baster gort mact mact
galt och end kysket banger aff som icke.
Prælachte biderij hualda drunge och prindings
kunnat the wistidie och sammansaga otallige
begärlige och wistidie, och garna kunnors kunn,
pelt the med. Fuset sielt o kysket dauter,
för biddar gud sielt skola och kysket bider
mact mact. Ja och för biderij bider kunnors
skola och bider. **Discipulus.** hual är kysket
bider

hoppens myppestelle bekliffue wetundes att wij icke
danne belomma en liden sparr till war fäddo
wrdan hant willia. Sedan effter wij äro i Adä
nill omsorgh, arberge och slawe, dömda med dän
ne ordhen. Gens: 3. Meds bekliffuer sedall tw
nåda tigh, att sedall äta till brödd i dän an
fästes swett, till idess tw wardder till fäst igen
för ren i däll motte wij så framt wij. also willi
ro fästerna war fadher och fjundsa jödeligha,
brüda idenne medell bekliffuer och arberge
dwar effter sitt kall, för hoppandes. Här
igenom war dröps mätferds att guds som
hoppailus sät. Guds giffuer oss jödeligha allting
till att nytta, solem Job 5. Meniskian är sapat
till att arbeta solem segla till att flyga. Till
idett trödie hwar man sedall rätt bräda sitt eget.
Vår wi stenne medell brüde och guds war fadher
giffuer oss dätningden liden eller mjukt. Skäl wij
sittla oss villfryg wetundes, och idett sätter oss på
idett bästa, och fly alle wälgärningden som icke äro
storlige fönt dän, men effter dän och en dän
motte daffia tronue. som idett misserliga för löse
sig wippe att guds war fadher nialunda håller
och sinia barn idett äger till dän liden rätt arffu
ge äro wrdan sli fäst idem rindelygha mät effter
som wij daffue diera och sinne till att brüda idem
och andem ullgode. Idenne tran sampt med
därlicken till wära bröder wenne och omme
kommer oss idett till, att wij wällwilliga med i idett
stadigt

stadigt herta motte idett hädaga och daffia idem
diera som äro törstige, aff idem beste maat och
idett, som hofs och finnes. Idem gärna dälidige
wärdna och dälidiga daffia alla wära dadelar
äsparda idem war nästes nödt och trängmält idem
bekliffuer. Till idett jeterste, effter wij alltid be
kliffue brüda war nästes äger, dert är för dälidit
liela idem tiggia flyias och idett som nägot daffi
da sättera, idett brüder och guds att lösa wij
war äger till nästes brüde och dära dän för,
derdwar idem igen eller rättwärlige sätta och
däpa idett dän wärdman till guds att wij dän
dära sätte dän idett war lödna och tiest alltid
emott dän som att och giffuit daffier, idett wij
ägem och war dälidit emott war nästa.

Discipulus. Idett är idett löse som det tw
da wärlonge dadelar. **Præceptor.** Idett löse
idett är war wij tage aff guds giffuer som oss för,
löse äro och dälidiga idem fattiga, idett med wärd
sinia nödt, idett till guds som war däre herte och
freljare, idett idett alle meniskior dälidiga dälidit för
dän domsted i sin faders och att dälidit war
wärdte rednar sinia gärningden sig till som
wij daffue idett i wärdenne dälidit idem minne och
rindagst aff dän bröder. Wärdte seger Esaias 58.
Dert idem dälidiga till brödd och idett som idett,
idett äro daff wärdte idett dälidit, om tw för en
wärdte så dälidit dän, och dert idett i idett
midan

man för ett kött, att ena säll en huds
och brösta selen en Maryon rindna och en
för bättring. Säll snarliga mitta till och
en vana förändring. Säll taga sig till
och herrans sällighet. Säll taga sig till
sig, ta säll en adulla strea, och han säll
swara och en sällt roya och herren säll
sej sa'r a'r Jagh. Fiden herren säll föda
ugh alltyd och metta tyn säll wth fördom
och stordia en been och en sällt vana för
som en matnat Örtgardh, och selen en mar
en kella, huld alltyd wth fattas. Dett.
25. En sällt säll en rett och swalla wth
och en fälla och rulla skoppa, på en tw
sällt lunge leffia på landena som herren en
gudd wth giffna säll. Discipulus. Huds
fiden för biddor guds i ena biddor.
I. preceptor först för biddor guds stöld
och roff antinggen till land eller wth, tw
en guds sällt giffuitt ugron, wth haa
nigalunda att nogen meniska, lundug eller
wnderfader säll emott hans egen rök och will
en rappa, rjedia eller taga honom i en lön.
II. lya eller wppenbarliga. En som tigger
när som honom wtht am tränger eller och lene
driffuer honom till en samma a'r en tiff
en han stoll och smijder honom först som
vith

giffuer, sedan och en andra zensuunge, huld
seel han bättager. Misbrudar en och en III
sella och draffe sig och ena wth sälla
och fördriff, om sällt tiffuitt wth och S.
Paulus. En en sällt sällt, han sällt wth
mer wth sällt ar bette medt sijn sender a'r
gott ar, på en han sällt wth sällt sälla
medt en som wthwiffuitt are. En en som
omge i land ider ofskatelig och ar bette wth
och driffuer sällt sällt wth och förman
genom wth herren Jesum Christum att en ar
bette medt sällt sällt och sällt sällt. En III
som medt ar bette wth bedomna ager och ar o'tro
en och oftyngt och sällt i sällt ar bette lund
wngt sinner sällt sällt sällt sällt sällt
eller och medt sällt sällt sällt sällt sällt
sellers ager eller giffuer ena bitt genom omitt
wlligitt, han ar en tiff, om sällt sällt sällt
llo. Tit 2. Enen ena wth sällt sällt sällt
en o'troge, wth en all guds tiffuitt sällt sällt
en sällt sällt sällt sällt sällt sällt sällt
sällt i alle sällt. Allt man förwiffuitt V.
medt bedraglig köpen sällt sällt wth
wth, alu, eller medt sällt sällt sällt sällt
en en sällt sällt sällt sällt sällt sällt sällt
sällt sällt om sällt sällt sällt sällt sällt
en giffuer sällt sällt sällt sällt sällt sällt
orrd han sällt sällt sällt sällt sällt sällt
ar

Gode wapper Herren han oft icke so skole wij
 icke strax seia till Hvar man uttan
 allenast för een eller två, och sedan anta
 gongen förmanen honom hilyt och icke så
 ma wij med to wittne underwijsa och
 offe herteuina sans misgärnigh, andeligh och
 le kam ligh och ellies milt annars tala om
 när mista an till wij dierffuets strax och för
 seia honom i agonen och sefsan med
 wittne och skalle beuise dierffuetsförmåne.
 V. Skole wij beuise att guds när herren
 han skapte oss menneskade, sate han linge
 sampt med wederskripan nemast herte, på
 till diertaus naturs begärlyst och willic
 till igenom wisthet och bliffa herte för
 för talet alijds till när mista falla
 som herte att icke till, menar diertat honom
 att på gale allt gatt, på till en broderligh
 herte och ma när icke och icke mptandets
 och fördes, wunner till herte honom out
 på beken tina ondskan och bedragt honom
 inast med till skrymmerij och förde till
 de att falska herte under som ond på
 till att till ondskan han för gindat och för
 betrat bliffa. Dispiplis. Herte att
 tgeras fördeell som tala samuigen: Praep
 tor. Herte första och största fördeell är
 att herte rätteligha gudi till, och till hans
 sans ledamors och skalle han på herraus bög
 wirti hans biddor som Damiel sege, se
 re god skalle han wirti tina biddor, till

so skall han på till herge och som talat sam
 uigen off diertat, och witten medt sin tinge
 belackar och sege icke sin uista för, och
 som tetta för han skall bliffa ewinnerlig
 Eternast. Herte honom terna bedren, att
 all Creatör wotte bedenna honom wara hilt
 gudi och gudi, barn, till om gudi sege Damiel psal
 med herraus ords förer samuigen och herte 33.
 han tillfar, wardey, han wiste ligha bollarer
 när nu en menneskian gör samuilets offar
 sin förmyndat på att han hilt gudi till
 till yttersta skalle han bedenna till gudi
 allhandas lekamliga worderffter, och bliff
 na frjatt för all timeligh wedermöde som
 Damiel sege. Herte är och man som begärar
 wille tillia och givna wille tillia goda bög
 kerna sin tinge för till som out är och till
 ma leppar att icke tala frid. Herte solo
 man säger. Herte sin min och tinge bög
 rar han beuise sin till för angett Dispi
 plis herte warden för biddit i till biddit
 Praceptor. först lunda pradi. cantus
 och alla till som gudi ords herte, när till för
 wenda gudi ords och wirti till som herte
 lunda, nu som terna rätta gunde och mee
 uigh. Herte till som tige samuigen, och
 icke tala när gudi befallor diertat att
 om menneskies saligheet på be diertat
 till sege Paulus. Jag förmanar till Rom
 herte 26.

hans broder i haffnen vespande på tåten
som tviist ors förargelse afstod honom
enot den liden som i haffnen bodde
ors viden ifrån dem, ty sådana tierna icke
herranen Jesu Christo viden syn bärde,
genom sone ors, ors smickande taal för
lovat tidera herta som menlösa äro.

- II. Sedan tå som liden falsk vittnesbörd enot
sin västa in för denna världens domare
hvilka först liellne förbera gude gäst
ors viden. Uddan bedraga tå domaren
som icke han skilda herta ut tåder till
förderfflar tå ors sin västa som ofskyllig
är. Denna synd är falskeligh ors för,
skadelig i hans samvett som denne drif
ta, ty bliffuer han som ättast stäpfast
med gruffligka men edder hvilka
herren Zebad fortörna ors försmida, ors
mange menniskors själar dörfasta ors för
III. Se nu tåderna alle tå som viden sin vä
stas taal ors alla hans gemingbar till tå
versta hvilka stor viden haffna
Ja tåder liden tåder viden, viden tåder
min tåder för viden viden amors odig
der, lyte eller feel, lyka som Swinet för
der sig i träcken ors med trinet rörer
tåder viden. Till tåder viden viden viden
tåder viden viden viden viden viden viden
tåder viden viden viden viden viden viden
tåder viden viden viden viden viden viden

en lasteligh undersöres berigbet skile viden
skrymptery ors arga herta. Denna vittne
I. Joh. 4. tåder som seger iagb elskar gude, ors
hatar sin broder han är en liden Dislip.
Huru bliffa denna synd straffade. Præp.
Ett viden bar tviist hatar herta ors viden
haffner omgenge med honom Jesu Sirach 20.
Den tviist är icke sön som en tåder sig till
logen viden tåder som gude tåder liell samvett
är tåder herta ors lastelighaste goda
som en menniska han begära En tviert
enot I. Dä ors ors logen tåder förledit ors
skemeste tviist som svar menniskors herta
hatar skall ors skilj, ty bliffuer ors logen
herteligh straffat. Joh. 8. seger v. h. D. s. s.
viden Dieffnlen talar logen talar han oft sitt
viden tåder han är logactig, ors logen
fader, att tåder för, att alle liden
är Dieffnlen barn ors arffvingar, hvil
les ors tåder liellnes ors, ors Enig pher
tåder tåder min som liden han väpner se kan.
falsk vittne Denna som bar falsk vitt
nesbörd enot sin västa ors broder tåder
viden skolen i ställa för herranen framför
visten ors domaren, ors gör domaren som
han haffner adstat honom, tåder skall icke
skilja honom, siell för siell, ors för ors,
tåder för tåder, herta för herta för

for så de tre skalle skilja det enda fra
når og andra skalle de bære og rindes
Backdantare Backdantare eller Dial,
belis herer Sathau, og han fornerder
all de versta fram for heranum my tale
eller gøre. wære brøders beklagere og for,
kastat den dem beklager for gudde dag
og natt. S. S. S. og alle diefler som
haffia sin wællust der aff, at de sådanna
med tunga i sin næste og jøder bonum
ha sta og skemma. Men den herre forger
at wære loyachtige. I dem. Christus. fordomen
ochke saa arder i de fordomde.

Bedragare. Den som en skalt sonde
eller sandlar med løgn, som en skalt fecla
og han skalt falka i blaudt den som de
falka i synda. Den som med ordom lalt
mara heligs og rættvis, og haffuer it wære
arligt huerha hans straff og rættvis i
stuanne og Sathira Dengeit, forst sate per
tris Anania Sathanas haffuer wællust it
hierte med løgn seddan to haffuer ligitt
for den helga Ande aff tæske for sin
ligst ande, for Anania med og gaff
andau, har de betæknatt at Lingardes hies
te de wællust aff dieffwilen, at de strax
re wære dællas bekæmpt, men gudde lant
medigheit forlængte den haffuer dog
kommer tæske sate strax de haffua ligitt
wællust den enge Sedan.

Nonum et Decimum præceptum. Discipulus.

Swads de Gud milia i theta lude
præceptor. Kærlighs serinder, Guds bress,
der har aff alla menisclior att de med all
fligt genom den helge ande med wællust
kænne sitt sinne, tauckar, begærlige og milia
in wællust sama lant sate eller skick enen wære
næste hielichit har wællust, forst allt de gudde
wære næste giffitt haffuer, sate wære aff alle hies
ta wære hienem og nighuindse bære der aff,
wællust wære wællust hielichit og forst de
aff att hienem wære gudde wællust hies der
wære skole wære aff alle hies afdæll og glæ,
delighe Amannum, hies der att wællust som
all hies og tæske wære næste og forst hans
doel, wællust wære eyden skadde. Till den
wære ta wære wære wære gærlighen. Kænne
forst hans ager skale wære aff hies der
ska hienem framgængt hies og wællust
og gærlighen att hans hies og hies hies
fæll og alla hans ager forst og skia
wære den wællust. Discipulus. Swads
de tæske forst som med hienem forst
fligitt wære sin hies ande begærlige.
Præceptor. Den forst og forst forst
hies der, att tæske begærlige de hienem aff
de lant og sate som heren So bades sate

orduerat haffuer bliffuer them mitt vill,
væd nat, herrens rådmåse wædte skånar
them ord luffter icke för banneljen drabla
på them icke heller förgior them som S.
Paulus siger. Så är min vill för domeligit
i dem som äre i Christo Jesu, i dem icke
wandra effter kötet. (Eben rådgård, yder
som lagen elskar wårder fullbordatt i oss,
som icke wandrom effter kötet wådan effter
andau. (Eben som boder kötzens yerning
medt andanom schall han leffua. Lärer
S. Paulus att icke är en stor winning wara
guds fridigt och luffte sig några maff sitt
egit Discipulus. Hvilke syndar
bliffua här förbudsne, först förbudet
guds här themma wår natur, ofskickeligh och
skid som är kommen mittan them lags
i wår lags är, och wår kötz wauarfige
begärilse, och witt guds att kötet skall
galdande strida mot andau, ty skär han
bode medt budi och härst straff, förtage
kötzens quicke och lufftligt begärilse
Edermost effter omögeligit är att do
fjellfua wådan ill onda begärilse: wy
ger guds här kötet förbudet icke wy
att wy icke luffte kötzens onda begärilse
wara wällige, icke illfunda dem welle
och regementet wådan i dodelige ledan
så att wy themas onda luffter effter skola

det som luffter, wår dem bliffuer illsta i
begera, tråd och troute effter något tings
som wårer wåsta tilbörer, eller att wy mis
wara wårer wåsta hans wålfärd och fram
gangs, tenehandes autingen medt fullhet
eller arga list komma till ifra honom och wår
der ost. Discipulus. Hvilke är them
straff som leffua effter kötet, guds hne
ledamat ill onda begärilse instrument eller
wådan. Preceptor. Eben som leffuer
effter kötet allt icke i honom är ett för
domeligit ty bliffuer och luffte wådan effter
honom. Edermost här kan guds eller onda
memischor kinde bliffua quitt themas onda
begärilse, så leuge icke leffua, baste guds
barmhertighe så beslütet att wår dragsal
bliffua till först icke, ther hans oler
munt skola fullta att detta och all dem
och orenlighet genom celst förtaget wårda.
Edermost tridde siger S. Paulus. 1. Tim. 6.
Edermost wådan wårer rika - (Edermost begära
ty som enom androm tilbörer) falla wådan
fråfulte och wårer suaro och mungs dårast
nig och skadeligt begärilse, icke icke som
hå memischora wårer för bode och fördom
se Discipulus. Han och wårer memischor
göra icke som guds i icke timo guds baste
dragsal wårer fullta man kallar S. Lags
preceptor.

omögeligt att någon menniska bliffrer,
sattig genom laggens gärning. Dillip.
Effter omögeligt är oss menniskor göra
de fullborna lagga som guds budskrift
är. Ja som migst döres, det är en fjund
emot den helga anda, turska meens eller sig
a sigt. Däru fullborna laggen att sin egen
kraft, vill Guds är de to, giffue eller
smad är de iheres rätte brude och embert.
Præceptor. I war natur door en stene
tyrann, född att naturhns fördömelse hui
den i den delge ande så beskriuer den be
ter syndernas lag, som är i war hemmar
till att förnya sine onda lustar och orättfär,
digheet medt dem och misstrücker dem till
att strida emot guds och hans lags hui
hans uppsatt är rätta och rönneha guds rät
wisja rönneha emot oss, på de guds sidall och
förbanna och fördöma till alla teknulige
pläyer till döden, och sedan till helie,
till de de i denna tyrannen biffuer så
för bliu datt oss och wtförst war daga
klara lins, att migu menniska att sigt
sielt kan se honom eller henne honom,
eller förminna hans arga list emot oss,
tj weet och migden seja att migden farligt
to kruppen i det skadde wthan beller
h. A. som S. Paulus seja, förminnarna minna

I deras sinne så fängelseet, hui lins för,
stund förmer datt är, och är burt komne i,
frå det liff, som att guds är, genom den
fänska tyrannen som i dem är, och genom de
ras hertas blidheet, hui lins sedan de mör,
de förstodade giffue de sigt sielt hui wsi
om it till att beskriue all oronligheet sampt
medt girigheet. Denna allt gjorde mig, och jag
i de förminna, tj så är mig genom vittne
och fullslagne medt synden. Men detta är
nu guds bud ord rätta embert, att de den,
na hertiska tyrannen, sampt medt sitt anda
uppsatt klarlyde wsiwse paka på honom
och beskriue i wärre sammet, synden
egden artt och fullheet så att mig medt S.
Paulus kunn seja, Adrigs wsi i agt till
remme att mins naturs förverffuelse och
hans onda begärlse war synd, eller sade
marst att göra mig skilt till guds
wreose, des förbannelse och. Ewig mig
no huede i de laggen fugt migst datt.
Men mi ser jag syndens lags wsi mig
ne hemmar. Däru den strycker emot
guds lags, och hans lags, och biffuer mig
fängitt och will förge mig. S. seja
Paulus. Rom. 7. Fide är laggen synden
synden kunn jag i de wthan att laggen,
tj wthan laggen war synden datt. Men war
budordet

büddet kom, fick synden lifft igen och jagh
wart döds, så fanns icke att büddet som mig war
giffuitt till lifts, det war mig icke döds, ty Jesus
den tog icke off büddet och befriade mig och
drav mig till med. **Utsädd** när guds genom
sin büddes Gaffuer vändt oss synderna och hennes
onda och förderffueliga makt och att till oss döda os
förgöra syndare, det herrans vpsät med denna sät-
tet, redda oss ifrån syndene och göra henne ledig
för mig igen, så att vår natur må skij och vändt
hennes erder och förgiftt och komma under skij
och måt frelsares vängdar, hvilken genom sin öls
den som giffuer oss dricka för driffuer syndens
erder, och i kledet oss som rådför dighet och veder
que och oss genom sin helga Ande. **Utsädd** när
när guds om sigt fäst när mig genom lygden Gaff-
ue förnimmis syndens tyranij enat oss och oss
a fram för herrens vår ondska och våra synders
lygga på oss, att mig under dem förgiftt hvar
kunne mig icke förläsa: **Utsädd** som herrans Gode
så sampt som jagh leffuer. Jagh Gaffuer icke lifft
till eders öndfartiges döds, utan att som om
men för sig och leffuer. Så omvänder sig om oss
Gaffuer mig för i för den onda vändande, hvi villen
i oss att Israels hros, Samalunda segt Paulus
Såv är nu lygden vår tidsfästare ni till Christi
sinu på sig mig skalle varda vändfartig i troome
Till sig vändt vår lygden Gaffuer mig till oss
syndens

syndens, giffuer till med vilken att mig
will endeligt Gaffuer att oss den förlömligt
och den klara belete som mig förlost Gaff-
ue, ty jagher han oss till Christi som som
i oss förmer guds belete, skenkländes och sin
vår fördigbet och sedan förskender oss till
lygden, hvi liden lärer oss skada guds och se
den lärer och regerar oss att mig må lida så
vandra som mig fader vandra Gaffuer.
Till denna reglan eller ledstäng Gaffuer
guds büddet vändt leffuerne, och will mig
des mig vår saligbet tillgärende, att mig i de
för ifrån aningen till digre eller vandra synden
ty så segt guds. Allt det jagh hvi det i förk Deut:
skalen i allomst göra, och i skalen mig lygga 12.
eller till sig eller lygga eller något ifrån. **Item.**
Joel 23. förmaning är så så vandra mig fäst
förmögge, att i fallen allt det som skiffuitt
är i Mosi. Lygbet och icke mig den i för
aningen på den digre så den eller vandra.
Disciplin. Mig är vnderijst och vandra
den vår guds är och hans viltet vandra hvi
och Gaffuer jagh och förmaning, hvi sig mig
är noggt meer som en Christi menniska mig
kunnliga hvi vandra och löra. **Preceptor.**
Will sig bliffa mig vandra vandra hvi och
vandra saligt vandra till endeliga Gaffuer vandra,
ty det är skiffuitt. Den vändfartig leff off sin troo **Hub.**

Thenna ord. Saffia södana mening. Jag
troor att guds faders ende son, hvilkens
mening är Jesu Christi, är i ena person
både fader och son. Meniska född af
faders märke och är hans wäsendes rätta
bilde, hvilken endog han war i guds sken
piste, realnede han icke nogt guds wäsende
wara. Wad effter han sielt Dräffandes
wille och förundrade sig sielt, bleff han
aff sinom fader effter hela guddomens en
derliga wärdt wärdt till att wara war
Rätt. Jag tror att denna Jesu war her,
re är en så liknelse meniska wad man
ulthely afflat aff den helga Ande wad all
född. Född aff en rön Jungfru som war
wollustig quom man bonenad Jeseus och
jungfrunens namn war Maria. Hvilken
född för 1580 år i Judeiska landet
i Rott Dams stad Bethlehem och war han
war 30 år gammal begynte sin lära och
gymt allt i sin Evangelistene hade skrif
itt. Rön honom i till 33 år och 3 månader.
Jag tror och att denna Jesu war guds son,
och Maria son, som togt på sig alla werl
denns synder, hvilka så småre och småre
måte, att war han i sin dögt, swettade
han blod och wärdt, och wärdt för
denns synder oroligheit. Skall aff sinom
fader förlaten, och förtastatt ynnis för
denns

högens fördomelse och för barmhertighet warit
wiffen wad den Dardanis tyranni. Hvilken
aff sin endelso son, och wärdt wärdt mig.
Wad på honom och på sig han skulle göra
Jesu sig större sorg, äggande som Jeseus
hans egen sielt. (Hvilken han sielt
wärdt wärdt om hilkens saligheit han sig
sin lyfftygd allent om besittat) och
wärdt i Romska Dymaren Pontio Pilato,
ganska dardeliga pynte honom, hans fäste,
och dödade. Heluett wärdt sig sine sielt
och wärdt, Jeseus hand. Saffia emfat,
mitt mig och Heluett bökter för sin död
mitt, Heluett bökter Saffia emfat mitt,
och Jeseus suare i Affuett mitt. In guds
faders wärdt och wärdt wärdt drabade
i sin på honom att han war aff stor sielt
i sin, tinnigade till att rova Min guds Min guds
sin Saffier till i Affuett mitt, i till sin
han aff sinuade. Jag tror att denna Jesu
war her med sin död Dymaren Längte
döden och med sin död död. Han lades i sin
dag war war en wärdt i sin. Dögt han
mitt till Heluett och grov till sinuade alla
sin, synder förgiorde han. Dögt han lades i sin
han med Jeseus död, Jeseus död för
dödt och wärdt i sin Heluett sin wärdt och
wärdt

oräddes som de badde öfuer alla syndar.
Jag tror att han war biddenes öfuermaga-
nig. Skäddade hans hant aff sigt och
född mig till lifft och alltings meera. Der
föddem får mig det mact meer öfuer honom
ty so som en helig bapstuer han gjort oss
wärd genom syndena. Drofflen och helheten
Jag tror att han leet sig för Apostolene
sedan han wilstanden war 7 40 dagbar
talade med dem om Guds rike och af-
ter öfuer mig en såd wylfaren till him-
la i deras öfryn med fröjd med klar
basun i bland mange tusend tusende wä-
nar och förde sängder sänger och ut-
samt med sinom fader bapstuer lyka
mact i himmelen och på Jorden. Jag
tror att en dag wilstunden på himlen
herren sielfuer Jesus Christus skall sin-
ga till oss himmelen med sörföjd och
öfuer Engels röst med guds basun till
att sinne lefflandes och döda, to war der
hwar och en som alle i detta tror sejan der
war derre Jesus är giffen för wara
syndar. Jemll och är wärdig ifrå sig dö-
da för wara wärdig dödet so till. Döden
är wärdig: sörren, tw döds döden är
tw wärd. tw helhet hwar är tw seger
guddi war, tadel som oss segen giffen till
genom wärd. Herre Jesum Kristum.

Discipulus

Discipulus. Huru danna tror seball ingd bapst-
ua om den tredje personen. Guds men?
Præceptor. Jag tror på den helge ande der
en helga almenliga kyrka, de heliges sam-
fund. Syndernas förloste Rönns wärdeliga
se och Enimerligit lyft. Discipulus.
Huru bapstua dessa ord för en menig?
Præceptor. Jag tror som fader bapstuer
skapat mig och all ting för minne sielf
och bapstuer all sin creatur wärd mact. och
so som sonen med sin döds bapstuer löst mig
igen förmerst till mig guds wärd och ett
Enimerligit lyft. so bapstuer och den tredje
personen som heter den helga ande öfuer mig
faldighetsen wärd heliga wärd, idetta en hel
att han deligt gör, renar och förmer och på mig
födder syndige meniskior som aff döda förde öre.
Jag tror att i bland alla meniskior är en
Enimerligt dog, himlen istu helge ande genom
döden och Sacramenten bapstuer samman sin hit
och förrenat med Guds wärd en helheten i
men. Kallar en Christelig kyrka och de hel-
gas samfund. I detsa alla tw wärdens ifrå
andra meniskior, att de söla andas engla
genom förrens hant, och äro alle döpte wärd
en ande till en helheten. Christo Jesu döryd
de med mange andra giffen dag aff samman
andarnas himlen delar sinom sitt som sonen
reder, alla bapstua de ett dog, och förrenat för,
Guds

besinnings aff ronne sin tyngens wedermod
guds rike och en enighd i alle haffna till en
Jesum Christum en tro, en sun, och en fader
som är gud, hvilken är effuer till alle ge-
nom iden alle, och i iden alle, idenne leham-
nets lehamet är engh och fader aff samma anda
nam. Fader tror att iden helga anda allenast
i idenne loven är besinnings till saligheterna
och där war der synden borttagen, twemilken
till samma anda kledde i oss i Christi fuldkom-
lige lydnis och rätferdighet, och i iden wedder-
stånds Rätzens enda lustar, för skingrar war
digh och sinnes mörkel, och wptender till guds
känslas och samningens lufs omwender war
willia för syndenne och till guds barm och war
måsta, så att wir lygtes i oss allom dörrens
klarhet med wptendt ansette, och wir warde
förklarade wår samma belete i iden ena
klarhetene till iden andra aff hans anda
Fader tror endogh min lehamen är aff Jords
gjordt och skall förrotta och wårda till Jords
sten, moße likwilt till dodeligha i idenne
fader odolighet och idetta förangelig i idenne
fader oförgengelighet till min förlossare Jesus
Christus leffuer, och han skall på iden jorden da-
gen wptendia mig aff Jordenne, och Fader skal
se dan med idenne minne hunds om kedd war
da, och skall i mitt kett på se gud, och min
ögon skola se honom och minne anuan. Ja wir
leggiar

leggiar i idenne i Jordenne en naturligh leham
som är förangelig, plumpwachtig, orent, och
så lange till leffde i se kedd, maat, och war,
ma, kedd, werdeligh och se, twemilken
ne, werdeligh kedd, och war beslagit med alla
handa drancet, beslagit allid renset men
samma lehamen skall wptat, andeligh, och
gengeligh. Darn och skingrar som solen,
haffnades en enigh starkhet och faderhet
som wir se kedd fader, maat, och kedd,
kedd, kedd eller wården timeligh war mig,
hvilke allidigh negott weddermoder skall war
der, fader, och skall haffna alla iden geming
som ena anda egentliga welkommer till iden
iden första meniskona Adam war aff Jorden
fordest, så och iden andre meniskona Chry
aff himmelen himmelsk eller andeligh eller iden
wir haffne kedd iden andesta kedd, så skall
le wir barm iden himmels ly kedd. Fader tror
och idenne wir faderhet och idenne twemilken
omwender med gud fader. Son och iden kedd
se and och skall med + fader minn ögon se
gud iden som i sinna kedd iden är och kedd,
ma wptendt med idenne mitt och idenne kedd
wir en fuldkomligen wptendt rätferdighet af
idenne kedd aff guden som kedd iden all
i allom, och på iden dagen skall wir kedd
at Jesus war dörren i faderen och
faderen

fatrenom i sinom ord skäl se den, Enligt
vara den han är, och med denna aff hans
ausende och med hans helige englar löst,
ut och prisa och ära vår gud. Herre Jesu
och ifrån Enligt till Enligt Discipulus
Hvad mig tillhåller denna tröa med sig?
Præceptor. Den som tror att Gud kan
den och sin Creatur den och förklarar sig
på sinns brunnshet, som bevisar sig
någon seunda sonen och tror att sonen tillhåller sig
ut sig under lagens och lidit döds och
pina för vår synders skull, och vinst anden
för våra rättfärdighet. Och tror att den hel-
ge ande är den som oss genom ordet och Sacra-
mentet på mig förklarar till Kristens mystiska
se, den samma är guds tempel, och den hel-
ge ande bor med sonen, han är för guds
reus, rättfärdig och mig förklarar till mig
sonen, han äger allt det goda som Kristus
med sin odömliga älskt sinna pinn
döds och vinston till för oss tillhåller.
Discipulus. Jag för att den som tror
vår salig, är ta något mer för oss
ut saligheeten?

Om Döpsen

10. præceptor. Ja visstligen, till sig säger
vår herre och förklarar Jesus Kristus den
den tror och blifver döpt han skall
munda

vara salig och salig följer att den som
tror och icke blifver döpt han vänder sig
Gulder. Ja guds den helige ande väntar
den och glad följt tröa genom ordet och för
pet sonen är icke mögligt tillhålla tröa för
son Kristus säger. Joh. 3. Vår en vänd
född aff andanem och väntar han den icke in-
ga i guds rike till det som är född aff det
den är dödt, och den som är född aff andanem
den är ande. Discipulus. Och vad
satt tillhåller vår herre Jesus Kristus befali-
gs döpa. præceptor. Mattheus skrifte
att Jesus gick fram och talade med
läringem och sade, mig är giffu till mig
i himmelen och på Jorden, går för mig
och på den. Evangelium och för alla folk,
och döpt den i namnet faders och sons
och den helga andas, lerandes den alla
m jag icke befäl tillhåller. Discipulus.
Denne orden är mig förklarar och förklarar,
där vinst mig denne orden. præcep-
t. Vår denna orden skall den befinna till
fryden. 1. Hög tillhåller döpt sticket 11
Hvad är. 11. Enligt den här person denna
handelen eller givningen Giffu vänd.
Till det första, Namnet, mig, och vinst
berom de. Döpt, Romm och förklarar
ga vinst sin munda och Decret förklarar
om sin. Utalstet och den vinst den
regiment

regement sigt ströcker som som war. Kadh i sin
utlandat ista förtaall daffuer.

Wij Gustaff medh Gudz nåde Sire,
vins. Götis och Wadens & Konungs.

Det icke skeer för nogen på peng afresigt
wisson att icke som beslutit bliffuer. Skall
daffua icke större myndighet och framgangs
och bliffuer mera ardet, effter soma sener
y legat och gud som som är himmelske do
mings ställa sitt mandat, som som war dan
wist gult sin 10. Budordet på Sinai bergs
sades dan, Jagh är Herren ihu gud, och
nigh wist för daffuer wistur Egipti land
wistur tralldomsens buse. Samma lund an
dan ströckte istemma rindiga, handlen emil
dan gud och memiskionar, som är Dopot,
sades dan, Mig är giffu all mact i him
mel och på Jordenne & som han willer si
Jagh Jesus Christus. Ieffiaudes gud som
föder aff isten konungliga steden dan
wist afromes konungs och arerldemes ful
sare är isten högste lofsare. Herre effier
alla herar, förste effier alla förstar
och daffuer all mact och regement i
himmel och på Jordenne. All förstus
skall minne Apostlar eller legat i beole
werldenne och lära alle folk dala
ik jagh iher besalt daffuer och Dopot
tem. I mampu faders och datus och

ihus helge andes. Det see om uog gen sin,
tigh eller herdumet treuare wist selter
om min besalungs wisson förstar i dher
Ja försther iher som ske plegat, ta her
ren är icke sieltt war iher. Sa wistur ist
att jagh är war iher sieltt att m will wist
Datus enda, och will sieltt följha min
besalungs helhets portar. Sola iher
wistur edher offuer mersigt. Iher areu
icke i som talen wisson iher faders anda
som talor i iher. Iher daffuer daffuer malle
afre alle rindiga. Iher wistur wisson. 10
Linnur dater alle folk min besalungs
frimodeliga och dristliga, isten iher rorer
dan sieltt rora mig sieltt. Di scipulus
Effier sardana wistur dher daffuer besalt
att alla memiskior skalla lata sig dapa.

Huad är ista Dopsel?
praeceptor. Dopsel är en herlig och
wistur gorming, iulken gud sieltt gör
effier tresaldigstens ridd sieltt att m
satt wistur isten sattet memiskiorne war
da dapt i wistur effier dheraus besalungs
med istemma ordtem. Jagh daptur wist i
mampu f. och S. och isten H. A. icke att dapt
ene sin her isten med offuer mersigt wist
da wistur isten daptur fader i gals sam
wist will gud genom Jesu Christi wistur
stond. Ise, som Paulis wistur alle isten
mampu are daptur wist. Christum Jesus kon.

viij äfre döpt i hans dödp så äfre vi
in begraffue med honom genom Döpet.
Döden, att som Kristus är upstått
från döden, genom fadrens bevilgelse
så skäl och vi måndra i ett nytt leff
verne. Discipulus Petrus synes
vara en rikt och slett gerrings som
lärde han utfretta lärda för döpa eller
stundtia warmt eller kallt watten på
sitt hufvud. Käre lär mig och bär
baptiser så dunt betyda. Preceptor
Tertius boudelen ligger största mått
vår på att vi döpsen bögn reckning
så guldning och heligt och dyrbar skatt,
därlig som begynnelse icke baptiser
aff några menniskior eller negron Engil,
vår som är aff Heranom Zebachs stief,
tät och i sakt. i Lucas wist 7 cap.
Döper döpsen guldning och sakt
tät stief. för och dagtode förast
de guld rikt enott sig skilft, och lät
sig nitet döpa aff Johanne Baptiste,
tät dan giffuer tilkenna mig, att guld
den heligt trefaldigst, fadren Sonen
och den heligt ande baptis rikt slagit
och sinnerliga wpten det trefaldigst
res och sinnerliga Ceremonier. Döpsen
solen ett wirten till den förlyck
ning och förbund som för Kristi
guld sone ödmild heliga tienst för
döpsen är den heligt trefaldigst mig
mården.

undring och bärä tydande skär emellan guld
som förstätt äfr, och menniskior som sinner
baptiser. Härfore sone sig för lät arda
och mårda guld skilft, så skäl och vi lät
vården hans burt och rikt och bevilgelse
trefaldigst och sinner att döpsen wirta på 11.
vårda och som trefaldigst trefaldigst
sine wirta baptiser sig dyrbar skatt, som
dare och yppare är än himmel och jord
och är heligt och fullt med nåde och lät
aff Paulus födelens burt och den heligt
Andes förmynd och betyda Jesu Christi blod
därlig rikt och sinner alla sinner sone natur
lät wirta affuettar ledamens sinner, sinner
baptiser döpsens wirta guld och och bevilgelse
ning och med sig sone en heligt prädning. 11.
Döper all sakt. Namn för och och sinner 1, 2,
därlig tri och guld sakt Son och den heligt
de mårda sakt mårda är att när trefaldigst
skäl sig bärä all And trefaldigst sinner
mården på Forderne och wirt Forderne är
guld till äfr för trefaldigst sinner burt
halla döpsens wirta sone ett heligt
och himmelsk wirt. Därlig guld kraft
är alle trefaldigst till sakt som tro, och skäl
mig, när mig andigen trefaldigst eller tale om
Döpet allting skilft trefaldigst trefaldigst
amard. Wirt och ordet, i trefaldigst är
baptiser ett, en mården och en gerrings
Discipul

Discipulus. Christis befallor denna allt-
folck i namn faders ord sons, ord i frukt
ge andes i för han medd vilkenna giffuer den
ne förlyckningen. Sin likes martirer är dopet
vi vill jagd gerna meta. Sin adde bliffuer vi
rettat och adde skick giffuer i sinne han,
delen medd sigd. Preceptor. Då affta som
menni skionar dopas skola vi ställa för sig
vinn. Christis guds sons dopelse i Jordanen
ti mir Jesus sauer guds och menniska wart
döpt aff Johanne Baptista. Steg han fr
aff natuet, och se, då wardt honom himmelen
öpnadt, och han sågs guds ande i skidonnena
som en döffia och kom öffuer honom, och ser
ena röst aff himmelen sådd. Denna fr
min Rätt som i skidom jagd giffuer itt
gudt beidag, så skola vi och fullkomliga
tro att denne tre personer fadren som ta-
lade aff himmelen. Sænen som lott sig dö-
pa en synlig menniska. Den helge an-
de som i döffor som en döffia skidde
äre en guds i ene warde, den och menni-
skan aff miset gjort giffuer sig till itt
delere. Sin skom vi skyllige äre en full-
komlig lyfningstret, och beviset dert ut
itt annat en trefstett. Ja war natuer
frädd och straffuer anett denne herans
kudde och bepalning, i sin guds herren
Zebaur

Zebaur är så wist till skid som vi see do-
pelsens watn och dera denna ordten, jagd
döpt sig i namn f. och sons och stin
a, hans selga Englar äre och medd och giff-
na i skid wppa denna skidelen. Denna
guds skole vi så ansee i troene, att han
i dopet kommer till att skolla en rättegong
giffuer skidare och vill förlyck sig medd
them ti vi giffue fortsetat honom och re-
tat hans wredde them vi dogd i skidna lyda
eller draga, ti som Daniel seger. Jordan beff-
uer och giffuer sigd, beidare grundalor röst
och beffia tsa. Ströen wreder är. Daniel 18.
gör sig aff hans näst, och fördrande eelles aff skid.
hans min, så att itt skidare i ser aff, himne, 100.
den beider sig tsa. Han midderfor, och mörder
är wredde hans fötter hans tiell om skid
honom är mörder och frort tiordt mäl, och
hans skidgisch aufende äre sesom en för,
wrande eelles, so han bliffia skidand
för hans wreder.

Denna förlyckningen gör så till. Herre
Zebaur är rättwist och saufridig han är
darmhertig och fridseu. Denna döpta
döffia sådant samtall om menniskioner
mit gernaingar.

Rättwisan som jagd sig se.
Herre Zebaur i sin ritt står aff Cuijke

till Ewigheit stadigt och fast och oomskift-
teligt att all den Creatur skola antingen
lyda fullkommeliga och tienna tigh eller vnder-
gå den wrede fördomelsen och heluets
runga Eld. Men se strenge och rättvisse
Herre, Meniskian som du tigh till ett
beläte skapat Gaffuer ist tigh ogör sam, be-
rar den guddomlige ägre den den dogd Ewig-
nerligda för tigh själff begotta vill dömes na-
tur stridder och dömer där emott tigh och du
willie den döds förkastat den och fölier sin
willie och duffinlens rade effter tigh är den
genstriffing, och duffinlennom wälling, nu
werre Gaffuer den i sig milderbröt och är
tigh alförstelt och wanartigt, ty lät den rätt
gud offe sinne fördomd ware meniskian till
alle lekamlige plagar, och till Ewig heluets
eld, för tigh Gaffuer den ick skänat Englands
som syndast warden kastat den med mer-
kens Rättor in förkastat till heluets öffuer-
autwardandes till att förnaras till dömen och
Gaffuer den ick skänat den förre ewelboms
warden lät floden ge öffuer ist egidandigas
werld, och Gaffuer gjort ist städer Sodoma
och Gomorra till aska omstört och för-
dömt den som skole den wrede skän-
te Meniskior som nu beffia Guds on-
ska wanart, emott tigh bliff barn effter

den werre och werre Allt och Läre Herre, att
den ick kont luga, warden ist du Gaffuer sagt
moje fullbordas. Hwarföre fördomat ware
meniskian wige och gamble effter ist ick
göre, ist som står skriffitt i den Lag book.
Wort denne stude adlagaren giffuer sig guds
barmhertigh och seggen. Herre, Herre gud
tarm hertigh och nådeligh och barmhertigh aff
den node munge till 1000 ledter och förlostrings
gerungder effter trädelse och skindat den
den sagt warden ist som sagt är? Syndast
Gaffuer Meniskian och effter war, wengeren
ist den faster till G. den, Men den Herre skänat
den dogd att den nåde är större än minn-
re än alla meniskior skindat den skalle den
witt för dighet förkastat ist Creatur som
den Guds gjort Gaffuer? skalle meniskian
an strax förge. för Guds skalle ist
allting skapan Gaffuer, den och obegripel-
ge godhet den stora milda och Ewig barm-
hertighet ist och andragda meniskior, warden
ist fördomelse den den till ist Ewig lät skä-
pat Gaffuer. Om den an sola warden förge,
de och kastade i Ewig eld, dogd sker ick den
witt för dighet föllert, mildt faster den ist
varden gud som leffuer, so den tienna tigh, eller
so will prisa tigh i heluets! allmest den
onde Guds Gaffuer sin wällert aff men-
iskior fördomelse den dogd alrede warden
Gaffuer witt ist sin wittföller warden warden

3eme. Helige fader, lät ihu guds rime den
vårskadigheet lät ihu barnskedigheet stilla, nore,
3te. 3ena trefaldighheutes wonderliga råd och
3ema nådengs om menniskienes misserungs
förlickte gud som vår herre Christe Jesus
ti han förmedle guds rådgifsa och barn guds
rätt wiffelne han so han förmedle sig sig selft
och tog på sig en tiuares himmel sol aff sin
ne jord under laggen. Ja han war skeddigh
under straffet som vi förtient hadde ni ill der
sons död. Så hade id guds barnskedigheet
rime, ihu ihu skeddigh medt alre omwender
wårde ni förlickte medt gudi genom hans dode
död. So ut står id en som tror på honom skall
icke förgås, nedar bedolla Ewighet lyft.
3ij lätte och vår herre Jesus Christes skulden
all ma för giffu. 3ij lätte himmel och på
Jordenne wifrona rätta 3ij guldiga hadskaper.
3ela wifdenns an guds som ni genom hans pino
och död id ställe utfrid witt giffu menniskie
men sin wenskap igen och id eniga lifft, och
aldrig meera skadenns och wita skadenn. Dä
guds ihu 3ela trefaldighhet daffuer skett
förmedlert, all att wiffsa ihu förlicknig
när och skeddigha son skett i ene wifdenns
Seremonia som id doret, och witt att alre guld
skall komma för hans anfrid och wiffsa ni
denna och hans wenskap genom ihu skeddigh
wifdenns doret. Discipulus witt lätte
skeddigh kommer menniskian fram förlickten medt

3ij lätte herren som han skeddigh daffuer. 3ij lätte
witt id guldiga skeddigh skeddigh, 3ij lätte
guldiga som guld id daret som skeddigh och
3ij lätte som id daret skeddigh wiffsa skeddigh
skeddigh och skeddigh. So ut wiffsa id skeddigh
tungs som id aff gudi förlicknig ider gudi
skeddigh witt, ider alle hans englar skeddigh
och id som reer gudi witt. Skeddigh id en
förlickande död. Ja skeddigh daffuer. skeddigh
och skeddigh medt sig. Skeddigh som skeddigh witt
ga före och förlicknig, och ider den far fram
förlicknig. So ut daffuer all ider som han kom,
witt witt, och alle ider som skeddigh skeddigh
witt skeddigh all ider all gemmer och skeddigh
skeddigh skeddigh, som ni witt tyd witt skeddigh
och ider witt skeddigh drager alle ider som skeddigh
witt skeddigh guld och skeddigh id skeddigh witt
witt skeddigh och död. 3ena förlicknig och skeddigh
skeddigh guld, skeddigh skeddigh ni alle menniskier,
som aff man och skeddigh skeddigh, 3ij han skeddigh
witt skeddigh skeddigh id alle witt ledamot witt
och skeddigh witt skeddigh skeddigh ider skeddigh
id witt skeddigh skeddigh witt id skeddigh
skeddigh id skeddigh id skeddigh witt skeddigh
skeddigh och skeddigh, och witt ider ledamot id alla
witt skeddigh, som gudi skeddigh förlicknig skeddigh
skeddigh id witt skeddigh skeddigh skeddigh ider
skeddigh skeddigh ider skeddigh och skeddigh,
skeddigh id skeddigh, och all witt skeddigh
skeddigh och skeddigh, ider allid skeddigh id

1. Det endt är, ja att guds wär skapare och
 2. re skapare mone ~~sin~~ om oss. Gen. 6. Migt ängst
 3. att i det wärde wärde skapare. Ja det bekräftar
 4. mig i mitt herte att det är att guds skapare
 5. giffne, hans englar wärde med honom skapare
 6. och med stor skapare i oss och alle Creatur
 7. som oss bekräftar wärde med honom skapare
 8. att att förestå och regera, sörja och sörja oss
 9. oss att de är och för engelskhetens trödom
 10. under skapare för wärde skapare, och skapare att
 11. som skapare skapare wärde skapare och skapare
 12. ja drabbat och förbannat på de som skapare
 13. som att det är, ja att mig är liksom som i de
 14. för dom och förbannat är i swadrim men
 15. att den är ^{att} ^{inte} eller ^{inte}. Ja ja skapare skapare
 16. att att som är förbannat förbannat
 17. att att alle Creatur som som skapare och skapare
 18. och, endert är att sig skapare är guds och guds
 19. och skapare, skapare är det att men skapare för
 20. skapare skapare som guds skapare skapare
 21. att skapare, förbannat wärde wärde skapare
 22. skapare. 2. Att förbannat skapare wärde skapare
 23. skapare och skapare skapare, att skapare skapare
 24. skapare skapare, skapare att att att skapare
 25. att skapare skapare, skapare att skapare skapare
 26. skapare skapare och för domde men skapare
 27. skapare skapare skapare skapare skapare och
 28. skapare att skapare skapare skapare och skapare
 29. skapare skapare skapare, wärde skapare skapare
 30. för skapare skapare i skapare. Discipulus
 31. skapare

[illegible]

till, och så icke guds tala med oss, att vi icke
skulle dö, vi så daffuer guds ord iuerat, och so
lagat han sig effter vår fraghet, och hans
tjenare, prästerne som han utsende daffuer
tala på hans måna till den menigheten som
komas skall med denna sänd. Alltså du
daffuer? Gudfader och gudmoder svara på
Dionysius wagna, Ja. Och alla hans gonnigar
Ja. Och alla hans väsende. Ja. Och effter
hvor prästen den om trena och sjuor troor
och på guds fader himmelens och Föddnes
slapare? Ja. Troor du på Jesum Christum
Ande enda son föddan och pyntan? Ja. Troor
du på den helga Ande, ena helga allmenne
liga Ande, och helge Mamma samfund,
fjendernas förlåtelse, dätgens vopstänckelse och
Långt lif? Ja. vill du wärda döpt, och Chris
ti tjene på guds wagna, Ja. Ja. Säger guds
genom sin tjene, Sedda annammar guds
barn, och hans tjeneare talas och se och på
hans wagna. Jagh döper dig i namnet fa
der och Sont och den helge Ande, och är,
Jagh guds tjene på min herres wagna döper
dig i watten, eller linder watten på ditt lif
vill, och ser med besjeller och vittnar att
den leffande guds son som är wår herre
Jesu Christi fader, sampt med sonen och
den helge wille annammar dig till min
och renskap för Christen för allan, genom

den min födelsens båd, genom himlen med
Christi blod i min sinder wärda affriag
aff den helge Ande, himlen tjene vi i Christ
vår fader döpt vill ut. Ewiggt lif, på den
ne skall i alla tinea lifsdagar, allena i den
na samme guds båd för sin fader och
herre, genom allena tinea skalla pris och
sara med denna sin tjeneare taal som guds
sist besalt daffuer, och med denna sinder,
hig Exomene döper som guds sist sinder
daffuer vill denna sinder sking och warden,
annammar guds fader barnet och hans hand
giort daffuer, och nu terer och daffuer döper
till minne och wenskap, och wopstänckelse
dätgens och helgens båd, med sin lif och
er omsatt och daffuer, tagder daffuer
där ifrån denna bärner wopstänckelse aff
sunderne förgingelse och daffuer, och si
barn, och giffuer dig affwidel vill alla himmel,
ska och Föddes daffuer, att den skall wärda
för hans sons belere list på hans ande
och daffuer son Föddes Christi skall wärda
förer sig i bland mange bärder, och sger
alla denna sinder ter jagh dig aff bledom
och daffuer sig för min waga son sinder
den sampt med mig dig där daffuer wäl
gar sig lif för sin bärder, och se. Sinder
daffuer sin englar daffuer gramma och waga
denna bärner, att vi insett endt waga
Ande

Guds son Jesus Christus lätter oss barnet
i dopelsens blodt ther medt han. Vår
offrö Guden är genom sitt Gudske blod
affriagne oss som han genom sin förnedrigd bit
ra pinis och döds off guds sinom fader för
tient, och off sin fränfor, medt wälligla
makt sagitt daffuer och blider barnet i sin
rättfärdigheet och giffna till fullamärke
kliffa guds baru, sin broder och maffriagne
och gör oss deladigt aff sin lüwa äro
och kärlygheet, och skender till oss affriagne
alla sin skunder och söger. Sy jagh äro när
i oss alla bader i till wörldens anda och
om till afriagne mit samtaal ja giff till
presterne. Sy jagh daffuer min och i stans
min, och min faders anda är i sin lüwiken ge,
nem then skall bessa till i samning. Then
helge ande som wälgör aff faderne och Guds
och annammar till sig barnet, som oss andelige
bedawliga och sielenes aff aff faderne ge,
nem seuen så daffuer, och an mi är som en
blide lüwiken, ther blide och smagt lüwiken
an mi danbar aff sielenne och förma p
när gora till then tiest som oss daffuer
wälfriat. Offier then barnet giffuer guds
then helge ande sig och som Guds medt sin
hiffadrigla warma felter sin wälgör, ja wälgör
quicker then helge ande medt guds lüwikes
warma barnet och wälfriat the och gör the

friskt och lifsfärligitt till oss glemningar som
 det sigk löphjertat daffuer, wppu: i barnet
 och stafsistt trena och giffuer en wiss färdwilt
 nungt wppa alle det som giffadde och duns som
 barnet nllsigt daffuer, wppu: i barnet darta
 en brinnande lör. lör till guds och sin wista, och
 ett candeligitt barn till sinliden. Iren san
 omwändt barnent wllia ifen sinliden och daff
 wllens anda wllia, till det som guds wll
 och besallt daffuer, han kommer war sinnet
 lugda radd wppa ratta skinder igen och remmer
 lugda vonden daffuer lögens slenns wppa och
 begriffte, och lärer barnet manneligha strida
 enett syndernes anda art, enett daffuillens
 glödade skott och listige anda, enett verlden
 nes anda fördäbla snars, och om giordar nll
 sammugten, in i lögter eller med rättfärdighe
 tennes daffuillens. Och skett ifes fötter nll
 fridgens Euangelium och segt. Tagh mig trau
 nes skott, med sin lör i tw skallt wiss lör
 lör daffuillens glödade skott. Tagh nll
 tigh rättfärdighetennes skott, med sin lör
 tw skallt wiss lör daffuillens skott. Tagh
 wppa tigh salighhetennes lör, med sin lör
 och wllier skallt tw skott tigh igenom i duns
 fagero hør. Men jagh wllt ledga tigh och om
 tw faller so wllt iaf wurdna tigh igen om tw
 icke förgåt, in till wss tw föres daffuer in i
 gud

guds tins faders Luga rike och får alla vi,
na fränder till en footagall.

Discipulus.

Jag hörde att alla menniskior komma i
en yndeligt skick fram för guds i. Drott
hvar skall i de te sanna sanna när i de
drott. Præceptor. Ja ett ganska
berligt. En alle syndarnes orenlighet är i
Christi blod offwagen, och alle de som i
de är och tro, och bliffa i Leds Christ
Jesum, och är den aff hans blod och ben
aff hans bene, och kallas aff sinem frol
fare Christo, och är, konglige menniskior
vår som Petrus segger konglige prästen,
ti Christu sanner Leds på dem sin
konglige ötro och härlighet, som han wän,
och han i skilade alla våra fränder
och sanner på dem i den herredoms off
Creaturen till Leds i de skapade våra och
och i de genom Adams fall, sin Leds
Creatur och denes wils sin herre och Leds
och ett aff dem siddas och änglas samnt
med sin herre menniskia, En i de är
wan skelighetsvins och förgängelighetsvins
trälldom underkastade emot sin willia wem
er efter att vi som guds barn är skel
woren baras, på i de och för wän
i de guds barns berlige frödet. II

Ärnäst som Christus är född en sanna
menniskia aff Jungfru maria är Ledsandes
guds son afflat aff den helge Ande Om guds
de te han sig i Jordnen, sades guds
fader aff himmelen, them är min Leds son
i Ledsom iag sanner ett gult begagn. En
är och vi födde aff Quimor Ledsandes guds vi är
den, på mitt födde aff wän och den helge guds barn
and. Christu bröder och systrar och med
offwinger till guds rike wän Leds guds
sanner en begagn, sanner Christus fullom
lig Leds på i de drott sin fullomlige rätt
wijse berligt och fullomlige Leds och
sister och trädor ihermed synden som bor
wän i den, att i de nu finnes i Christi skalle,
med alla gerningar som guds barn i skilja.
Wäfare som menniskia för den han drott III
är den syndarnes Leds, fördömd och för
bannad vi till tår och vi till tår. Både som
effter Drott guds i de helge andes Leds
eller tempell, och den helge ande bor wän
och sanner genom Drott, helgt Leds Leds
men och Biell, så att Leds och en den sanner
i Leds en an Leds wälsignat alt vi till
hiesau wän till fore Leds, wälsignat är Drott
och när i de wän, wälsignat är i de när i de
i guds. Ja så sanner Leds som wälsignat
någon.

mig öfver oss grata öfver honom att han
 öndeligha bleff rent och plågadt! Prälept!
 Vei, när han mig sådela göra som Kristus be-
 fälte oss han talade till faldet oss öfver
 oss som folke så han skulle oss tillfå grata
 oss och öndeligha sig öfver honom. Sägste han
 Jerusalems dödar, gråter icke öfver mig som
 gråter öfver Israels själfrå och i dess barn. Tj
 sådela mig så sådela herrans äminnelse på
 oss så att Kristus talade oss öfver hans
 blod, eller se elementen Bröd och vijn.
 Guds förbarmelse sig öfver mig som
 som sådela så mig det ont att sådela
 att tillfå mig som Jesus Kristus som
 var sinom fader i enlighet i evighet och barligst
 oss, måste att sitt talade så att mig som
 sådela oss som goda villia mot mig i hel-
 ad guds mildhet mig som sådela mig som
 sig för mig som sådela mig som sådela
 tråk, som mig som herre som att sådela
 milad och öndeligha är och mig som sådela
 sådela, bleff att sinom fader för oss
 så och förbarmade. Guds nåde mig i hel-
 den som sådela och medermodig var som
 mig som sådela så mig som sådela
 de hans dierta, så att sådela sådela
 så diettalar sådela mig som sådela
 som förbarmade sinom fader som
 så i hans öndeligha, så sådela mig som
 som sådela och mig som sådela

[illegible]

[illegible]

och bräder allt ut sünd och kånster som han
 har vill att trosta oss med, på det vi skole
 hafva med regera koret med guds bönens
 nåd uti denna mitt memmiska kraft. Men
 sådana upfästningar förfalla så skall man
 drag för mig och bleska uter medt och spis
 som gifte i Christi Natvar. Discipulus
 Huru skola vi vara sante som Christi
 Natvar. Bräda i alle. Preceptor. S.
 Paulus Christi Apostel seger Hvilken över:
 Deliga åter att veta bräda och dricker ut
 Herrans kalik han bliffuer på Herrans leda
 men och blodt skiljlig, han dricker och dricker
 sig skiljig. Denna vde affskiljandes Herrans
 lekam. Huru skole vi och granneligh ber
 trasta, Huru vi vill sündas är så att vi i
 skenue eller misbrücke Herrans Natvar. S.
 Huru viller komma fram för guds ansikte
 Hvilken vde personlig är medt stor vde
 för hans vrede och i dmincket och vrede.
 Och vde vde att vde skett.
 Huru skall vi granneliga vafsa till för
 leffuene, och besinna om vi i kende pinder
 några att vde vdeliga syndor. Om vi
 icke äst en belare eller affguda dyrkare eller
 dyrkare, vde kunnig, vde skenue eller
 kunnig, eller girig, eller drickare eller bida
 re eller vffuare eller så vde vde bafsa va
 vde ogudaktigh, så bafsa för smitt och
 vde vde guds vde och som är en synd
 enett vde bafsa aida. Huru skall vi vde
 vde aff allt ditta. bafsa fram för

thun guds herren Jehovas, och aff barmhertig
att du mig så alla försäkt daffuer ja min
sindes skäl vara mig så laddt och för
att du skänkt för mig skelstuer och bär
för vras skäl, och i de recta gudsverke
och daffua för barmhertig daffuilen och hel
uets pnia med sig. Du skalt och veta i
sinnet daffua att i de alltings mer vill sda
na sinder bdriffua, besynerligt skalt du
bdriffua och offuerdaffua. Saar mig vrede
och affuindt emot mig vsta, mig mig sin
er så mig emot herrens dbriffu Natward
som tvedreht, och oenigst, och som sielfua
elencen daffua vilken, mig som dbriffu
natward bdriffu är aff munge koru itt bdriffu
och tdriffu mig iher ddriffu är aff munge
vindriffu itt mig så är och mig som
vdriffu Natwarden bdriffu munge ddriffu en
lehamen i dbriffu Jesu vdriffuiga och vdriffu
vdriffu effuer mig aff och ene bdriffu
dela sige are och daffua alla en guds en
herren en troo itt ddriffu, och en fader hülleu
är offuer och alla och i ofe alla. ddriffu
effuer du kommer till tuis herrens Natward
till att dra och ddriffu i ddriffu och mig i
herrens lehamen och ddriffu skalt du sielf
vara toom och sdriffu, ddriffu är i sielf
vdriffu daffua och du sielf du vdriffu aff
Lij S. Augustinis lög ddriffu maatt som
vdriffu

gifs i ddriffu Natward, ddriffu mig tuis sdriffu
mig som en mull sielf, och sdriffu effuer mig
tuis så sdriffu som effuer en sdriffu sdriffu
guds och vdriffu sielf, som och sielf herren
vdriffu. Math. 5. Salige är de som ddriffu
och vdriffu vdriffu, och sdriffu bdriffu
maatt. Item i psal. Herren mdriffu den
drriffu sielf och den toom sielf vdriffu
du med guds tuis, ddriffu guds tuis ddriffu
luf vdriffu. Audius vdriffu är för luf vdriffu
luf longmodigst, mildst, godst, troo sdriffu
modigst och ddriffu. Lij dbriffu guds som
dallat till sin Natward och i de munge, och är
och vdriffu som lara sig tuis att i de
vdriffu guds ddriffu. Luc. 18. Lij vdriffu
vdriffu när du kommer fram för guds vdriffu
och vdriffu i guds engels vdriffu
tuis vdriffu guds till vara att i sielf
vdriffu och ddriffu för mig luf tuis
som i ddriffu Natwarden lara vdriffu
sdriffu som ddriffu sdriffu bdriffu
vdriffu, så vdriffu skalt du vara vdriffu
du ddriffu vdriffu som du är, är dbriffu
lehamen och ddriffu som du ddriffu är
dbriffu bdriffu, Lij dbriffu sielf guds
pnia vdriffu gdriffu vdriffu sielf som tuis
sdriffu sielf ddriffu, ddriffu för mig
vdriffu är, och du sielf som sdriffu och
toom du vdriffu du med sin vdriffu
och alla de ddriffu ddriffu som
du med sin förne ddriffu pnia och ddriffu
sdriffu

förklarar oss, om vi vilja se troen som
 den goda och herrans matvards det som gräslar
 oss bliffuer fader på hemmens ledamen
 och blod, Ja, den lyser sig själv om domar.
 Om den troen som skett sig som den troen

De Infirmitis

förminner ihu att ihu sielt icke sin egen or-
törster effter Christi natward, på sabbat
ihu vi råda troo, icke ords som Kristus sa,
lar om sin natward, sultkomligata flätt
ihu icke slij berrens natward för sin älsk-
trohet och blidhet ordan oändliga sijn
hierta in för guds och sijn. Vi och sijn sijn
mitte herre Jesu Christe min vskhet sat-
tigs sielt matt och kinder icke smiger och
törst, en beller trängt ords min nads vi,
ledom. Ad herre där mina sielt sinne och
törsta effter tina nads och minskap, giff
hemme trängt och lust till hemme sin nat-
ward, för barma tigs offring herre. Jag
troo mitt sijn migst otroo på ist jag icke
förstörmer tigs med min genwördiga otroo
och mätte. Ds sijn jag fram i sin
omerdigst fruktan, och lörta tigs sijn
på hans barndertigst. Discipulus
hierts är icke som oss sielt bruna till
Christi natward och i deligta brud?
Preceptor. först om mig sijn lust att
bedinna och reutt bo. Sijn sinderes sijn
icke

der wegen syndare belomma gudz wen skap
orð bliffia saligh medf mindre dan tror orð,
det orð brüder Christi natward.

Dermedst den þou mi manarligar orð ni-
ga omförgs biffuer ou þin salighet orðfö-
renfickill förarstar eller gausla lyf. Lenger
effter Christi natward. Dan skall besinna
Christi gudz sons befalning, som är dñer
vill min natward, det är alltingd redde,
tager orð ärder i Bröds min ledamen tagder
orð dricker i wijn min blod, þij den þou
denma befalningen förarstar, dan förar-
tar Christum sielf, orð är stadd på den wäg
þou ligger quist orð heluett. Orð är aff
Christo dñers befalningd þou förarstar
eller barmherticheit, effuergiffuit i diessinli
sons marst orð mætt, om dan an dagliga
dröde ender, þij i guds stötte är dans hjert,
effder dan dörer sinu dörre befalningd.
orð misset gör nder effder rappa dñom skil-
la lenda denma gudsfaders orð, som dan
seger om sin son Christo Deut. 28. Den
som min orð icke dörer, som dan i mitt
wangen talandes warlder, aff dñom vill
wird wi drossia 18. Will igit wi die
skulle wi denma dagliga betenckia att wij
loffue dñr i werldenne mitt ibland sinne
frönder moost dñlle wi mæst dagligt
Arida

Arida medf trone som fatar andans freud
dñlle är gudz orð. all den orð dñlle uill
ett wäria oss ifrö synd, orð bliffia stödan,
de þij beligt loffuerne. Wi är i dñlle möge;
ligitt att den dan bliffia wið sig medf
mindre den bliffuer effter orð staddst. Den
vill biffuer wi gudz þou alltid dñlle om
wärt besta, genou sin þou Jesum Christum
wi salt natwarden, att wij der biffuer orð
stjerdelle annuwa. Hwarföre þou wi
alltid besott biffue trone, så är oss all-
tid för nöden brüder Christi natward.

Om Bönern.

Discipulus. Hwad sin biffuer Christe
dñr oss i dñlle. Praceptor. Genax.
fader war som äst i himmelen hel,
gat warde tit namn. Det är, dñre
fader, lor en dan lor den om tigh alltid
i werldenne fördumad bliffia ropuett
orð medf sin anda, staddst trone dñre
þou witt orð flyteliga fördumad gort biffue
dñre wi äst i dñlle sinne hiadl tui willie
är, orð dñlle gort sin aff werldenne
begjuelste gort biffuer, förtags orð misset,
logg all falsk dñre orð falska wi-
ningar om tigh som witt gort richte lre,
lor dñre oss stadeligha troo all tigh tui om
witt sielfuwa i dñlle. Hwarföre talar dñre
genou tui a dñre. Will staddst i dñlle.

Dießmilen och iveras instrument att i Jesu
wilsfarelse lögn och bedrägerij skilja och
yrjda medt hit helga namnen. Hvilket och
oss käre fader att wij icke misbruka
hit namnen wij seller för illa löffu att wij
äro tigh till skam och uestha som falsken är.
Tilkomme titt rijke. Tiset är käre
fader för mig Dießmilens rike. Guld
wij daffuom alla för mig ditt genom krogen
begäriskt tiert wij trengta mörser effiser
att wij måge bliffa frjät ifrån hvars daghet
re och komma under hit regementet. Milde
fader, wij giffu oändeliga allt wårt luf
ta, all wår sijn, och alla wåra draffiser i
ne sender tagt oss up till tigh och regera
tro oss medt hit ord genom Jesu helga anda
wij wille allehelst tierna tigh påset wij måge
bliffa arfwingde till krones rike, som titt
effiser hit bliffuett wår luffuett daffuor.

Skree thm willie såsom i himmelen så
och på Jordenne. Tiset är käre fader effiser
for mig äro Jesu barn gjorde aff tigh, tigh till itt
belere, så län oss wåra ligh tigh som faderen är
i hertat sinne, willia, och alla gemeningar till
skedd icke wår willie är wår medt tigh, och en
dradigh mår doret werldenne och Dießmilens
wthan tagta hit att wår willia ligger till
willia i motgeng och medgong, i allt hit i
oss befalt daffuor såsom tina helga englar
sa tigh i himmelen.

wart dagligt brock giff oss idag. Iveras
käre fader giff oss Jesu barn wår dagliga
ssa, och befalt i Jesu ledamliga bliffuett wår
mår, som wij aff tigh födt daffuor giff wij
selha och helbragd, giff dagligt spys nöd
wår kledde, och län terna bliffuett bliffuett
wår effiser hit sinne i fridd och ro lighett, giff godt
äro wårt ligh och krom lighuett och barn, och beuara
Jesu ledamliga bliffuett, och alla hit nöd
effiser Dießmilens ord och tyramij från werlden
nes sinne och bedrägerij och den gambla meniskio
nes ligha.

förlost oss wåra skulder såsom oss wij för
käre thm oss skuldige äro. Tiset är käre
fader tro wårt wåll. Swad wij tigh pådrige äro
tro Jesu wålgemningar, nemligt, trogen tiert
i allt hit tro oss befalt daffuor. Skulden effiser
wij för naturligh skriptligh skuld. (Jesu ni balt
kommer) och Dießmilens tyramij icke förma
effiser komma. Tiset bidie mig käre fader, giff oss
till hit wij skuldige äro, tiderma oss icke wåra
wålgemningar och wår oss icke wår, wij äro dagt
tine barn som tina handt gjort daffuor och Jesu
anda þou Jesus Christ daffuor och i Jesu, och
bestalat allt wår skuld medt sitt egitt hit på oss
wij skalle wåra titt barn och hans sijn wille
hit gå till rena med oss för sinnes nigen i blaud
och wår skuld. Käre fader förlost oss wåra
skulder wij för wij gort oss så samalest wår
wår dradiser och sijnstrar hit äro pådrige elsta oss
som sigt skulda wåra oss trogen, godmellige,
wålgemningar, nemstlige, wålgemlige. Och så hit gora
oss

oss emot både med oss och gemingar Dorf ten
de mig, dy, huar wilt ihu sedan, endogh
göra sig emot, och illa försör sig, är och dogh
tun sicken wij wij daffue alle en fader, him-
meln Jugh vill gifua ihu vill off allt dierta
och wera ihu huf, för en twigh sion är
icke gån att linge kasta.

Juleth off ike i frastilse. (Lest är,
häre fader, wij willie gerna effter wärjstet
förmåge iena sig och tror sigstroom att en
giffuer oss vill och som helas. Jeg effter en må
smage är och luf, i hde ill wten tröst som en
begärar, bidje mig, let oss icke bliffua off wär
fiender frastilse och försöcke, an de icke gripa
oss och föra oss i nagon smär fönd, genom huf
den ihu bliffuer för ienat och wij förderffuat
wran deken. Frels oss ifro ondo. (Lest är,
Jaga fienderuar ifra tina barn let oss icke
bliffua illa trashteraste slagne och dödaste i rfi
na alsin som fadren är, wran heller genom
den helga anda bemara oss ihu bæn migst,
huffua wär beordda fiende löt att och icke
drager oss med sig vill att fonda och bdraga
när måla, förrejt och onda begärstet wär
ihu genom onda menistors omgengt onda ex
empell döstactigt taal, eller något annat bliff,
ia wparst och willia nitaga wär, ledamost
ordstardigstetenna vill tröst, let oss icke trötas
i rgen tröst som mig sigstet är, off
wredamost efftewatst, oren, atrestet förstet
welse, affmang, saat, banger, försmid, dölstet
let

Let icke heller wredamost larka och tulla oss
förmåge med sitt stadt, prall hufstet och
stämmer. (Lest är, icke diestlenen an sau
wijder ifra oss salghstetenna dielm tronog
hufst, och andamst wärstet till helga ondt, wij si
häre fader, om en wllstet ihu wera fiender
weras ondska föra oss i alla smittet på och
ihu künna künna wredstet emittan tigt som
faderen är och oss som barnen är, och att wij i
ihu grimmst, lötter förderffua och förgöra ihu
barn med alla sunda plögar timelige och bningstet
hufstet föra frals oss genom ihu gudomstet lig
maest ifra allt och oss dan sladeligstet wera vill
löstet och stett. (Lest är, wij till är rijket. (Lest är,
wij afre iue wredstet och en wär künngst.
wij sicken mig till igh allena om dielm, bestet
och bestet emittet wera fiender künngst oss för
re künngst som en ögna stett, och stett off
wredstet ihu wredstet stett.

(Lest är, wij är machten. (Lest är, wij är allena
ihu och bälstet i diumolen och på födermet
wran tigt förmast wij migst, wij diesta mig och
för lötta off allena på ihu machst och drestet.
Och ihu är hufstet (Lest är, wij är
döwer wär bæn förmast alle ögndstet att
en daffuer omstet emittet oss, daffuer allena
machst att gifua allt och wij bestet och föra
la dälla igh för en sädana herre som all
machst daffuer och all twigh förmast och allt
gott wredstet i diumolen och på födermet
och

och således samt också oss giffu sig all
pryde och ähre och fructu sig allena såsom
ihesu iheru alre regemente, haffuer och solliert
sig i all nöd, såsom till ihesu som alltings
ägher, ja när em när kör, döer, bliffu och
wij ihesu barn så lufte iheru att vi i sinne
sådana herre är som wij och oss läser, och
seddan för allt gatt som oss iheru fars nac.
de wij sig allena och ingen anna i frö och
i all Ewigheet.

A
M e. N.

Soli Deo gloria & honor in omne ævum.

Om medel äro genom händelse wij bliffu
salige. I. genom ordfet och löffet. II. Genom
Sacramentet och när man firar fram i it aff
ihesu, så mistar man, blygde belarna.

Thetta effter skreffna blett handlat
in Theologia, aff Dno Archiepiscopo
in praesentia M. marthini Helt. samt
medh alle andre Christelige B. scapar
som vil samma motte och lautas som
nu vare, hiulket skedd och stodh
och hells i Stockholm, Anno Dni.

CIO IO LXII. (= 1562)

tempore S. petri.

Principio. Qui Altareus Sacrament dörurh
skall brudas och wtsk. stas. Ingen kyrko her,
de eller Boerna präst skall kalla Mässa mer. De Ca
munde kan wett att r. her kommer wtskades Commu-
m. cantes. p. hwar man kaller Mässa och nigen ^{cramp}
aff almogen vill ge till Sacramentet. m. str. kar
kan r. ordd som Christi's siger. Accipite comedi-
te hoc est corpus meum. hiulken ord att man
förklar att Gud son icke talar till kyrkloveden
allena. p. vi kan talar där i plurali numero. So
är r. her myket bättre. r. her som Commu. cantes
icke icke att man kaller nigen Mässa. p. vi
nigen icke wtskades som atowill se gors icke be-
soff att låta p. nta och redde matt. t. hwar
före lycka g. om r. her kungroga kan icke mer
bli. f. a. att kan seer m. r. her och icke r. her.
G. kan och all. r. her m. r. her m. r. her m. r. her
r. her genom att kan seer Sacramentet och r. her
commu. cantes. r. her. O. r. her m. r. her r. her m.
gen som vill ge till Sacramentet m. r. her
gud. m. r. her m. r. her m. r. her m. r. her m. r. her
en

in psalm eller iwa^a, och lottor sa^a sermonen,
och sa^a effiser Concionem Letaman.

II.
Disce. Giffis vil denna om elevatione aff höglöpligg
lönig. **III.** och Bysperue ad nos ma^a lolla ele
vationem illi en tyd. **IV.** sa^a att man skelliga
predicor och sermanar sollet rser vill, att rser r
denna lora besumat, att rser är ude aff nödenne,
att man skall sa^a upphoyat eller lyftat offer
huffuisset. **V.** Christis laster miset besat
rser, utan ideta sagde: Accipite & comedite non
dixit, accipite & edite, non est Sacramentum i
Christo ita institutum, ut pro uiuorum & mortu
orum peccatis a ministris offeratur, ut papiste
cogitant & faciunt. **VI.** Sella skall göras it
haffoffer för aff som rde handlatte medd sit
offer i rdet gamla testamentet.

III.
Skall man och wetta att rharde liffigitt att
man brukar vill messana medd, korsdrack
eller watu. **IV.** Sella herre Jesus Christus laster
rser iustat i wynn. **V.** Sa^a med och nigen haus
och rryga, wiid sin fell och saligk vill g
rande. **VI.** Och rser nöden so^a huiid de senda, att
man ude bekomma kan wynn so^a ma^a man lora
blytia smessat: Och om sa^a kan senda (r
gud no^a heligen affuendte och för biiidte) att
nogen i rden tyfse warder drack eller fück, och
affuendte Sacramentet, sa^a skall man trösta honom
medd gud ord, att han saller sin a fulla troc
och

och lytt vill gud, och giffna honom före, att r
är icke verum Sacramentum medd mindre r
sella i wynn, iusta institutionem Christi non
hiet pura aqua, ceruisia, malsa aut alio quouis
liquore praterquam uino in Cena uti.

III.
Sella som willia ga^a alle Sacramentet, och ude
denna wara ufridz medd rden olmenig
Bristemall som förhandlas p^a Præd. kello,
lar, rden skall man icke ude priuatum aut au
ri cularem confessionem.

V.
Sa^a skalla prästerna nigen rillställa ga^a vill
Sacramentet, medd mindre personu r minsta
kan lösa 10. guld bidd, krones articklar.
Sampt medd bönen, saller mar. r.

VI.
Sella som liggia i wynn ebara synder, som är
medd affguderij, dray, Tröffnat, dyroerij och
Solterij och andra löga laster, rden skall
man miset löta denna vill Sacramentet.

VII.
Bless och ali^a artigk vil sagt, att man skall m
g^a beleten tyda i kyrkionne wisan Cruci,
fixet, och raptlan p^a kygolaret. Om samma
beleten att wifrotas war vill sagt, Amos 6.
rda herremote stedd i str boga, och somligde
präster salla miset ardet samma bidd
och

XII & ultimo articolo

När nog en präst finnes som sådana luster
inte vill straffa, som nu lust är, vilken heller
något bönerna, och för mig i deras Bröfven
soll och mer skälte och druckar sig för
druckin om Söndags natten, så vill han som
bönerna göra, och går så till sin präst om,
bör om Söndags morgnen, till präst som med
sådana luster beslagen vander, till Söndags
Erkebiskopen befalning och öfver att Bonom
Primera ad officio & beneficio etc. finis T. E. 108

Huru handlas skall medd falske
som wil ha komma till sekrift.

I Huset att tveegge Sunda folck är som vill
 skriffit komma, En part som rik förstand och
 ganska rik sammet Soffia Dordiche autnigra för
 ständaste sådana som man vill finier, En liket
 rät aff Kommer, att det meniga folk under på
 staus regement och wold är stått rik under
 wigt eller, lott. Huald Sjind är och Suald
 wraff Sindenne Kommer, Sura skall man bliff
 na som gitt och Sedomma guld nåde En
 rian Sura sa i oförstand inprig, vilde Dors
 gärna rätt göra och skomma sig låra på som
 mal allet bliffuer som och swart vill att be
 grizat Saffuat förinphut förgen skiff för
 dragt ut wudflu rik, rät tungske som rät Komma

Med en sådana meningar komma fram som går
ut i vilka så göra detta dogt i de här, istem så
man alvarligt beröda om våra deras samvet,
så att de våra komma sig med affiat, att de
om sin datt, om ierstrige guds nåde, med ett
ta såret om eller annat sådant.

När en framkommer som seger på, där faller
 jag's kommer här fram och vill mig's gärna bli
 denna fest en fram gudslycks meniska för
 sig bekoma, så vort jag's dygde hvar jag's
 skall göra, eller här jag's skall rikha mig's för.
 för beger jag's i det att i vilken dyg's trolykka
 vnder mig's och trösta mig's.

Skriftfadren Swarar:

Kare man weet nu ord 10 guld buß ord 10
guld mit vsem off alla munister heffner
zuß 10 Rota gira ord 10. S war. Min
Kare schrifft fahren fahs dan vser ahnert
off. C soßu 10 were gaula fao prasser haff.
ni fimmus vnder paitaus regement, som 10
arua unelofa faher, haffia sollet vsem ill
an 10 Rota Ruma (10 guld. 10)

Här seger skriftfaldren ytterligare.
 Käre men effter tñ 10 bñd. bñd i de Rau
 lade mi wist, att rñ mñ sñ mñkñt mñ.
 Gro daffier gñdñt rñm. Tñmñs år dñpñ
 lñdñmñll rñm adrasñvñsta sñndñ, som noño
 mñmñllñia gñra Rau sñ pñnt mñget fragnñ
 effter gñdñ, att rñ 1 20, 30, 40 50 60 70 80 90 100
 gñr

gär bekän, I oss lagliga bröder så måghalle,
 lita guds gästner, hans län och ägodelar lastner
 guds lätet giffna till ditt och siel mer och
 skoll maot och dret, och all nöd storst, Ja han
 lätter sin elskelige son verna till med sin
 yma och löst vill ägodelsinne och salighet,
 lätter oss att predica för oss alla dagar,
 och till guds lidenhet så blidger och förskakat
 att till icke en gång till oss oss oppa eller
 fräkt oss effter, så att honom bara och barn,
 lertigste guds vill last, och oss tiest vara skal,
 för sådana hans stora och måghalleliga måll
 gemingar. Vi måste dröfvelen med oss all
 sin villia lastna, effter oss sierta så skal mig
 att guds vord, vi tiller lara vill med oss
 bestia och dröfvelen ifra oss ena lidenen till oss
 andra. Effter oss oss om till oss till oss
 till oss sådana guds och hans helga och gruffe
 vilige förarsulke skal, för hans strenge rätt
 vilige oss allvigt förarsulke oss, oss oss
 vilige oss till oss och omvinnerligt förtappat
 vanda. Och effter guds till lastner spott
 till ditt sinne, så vill till att till laster så
 oss förarsulke liden all all sierta till
 vara och till guds om oss och lidenen
 förarsulke, och oss till med oss till oss om,
 att till hans helge Evangelium med oss allvar
 vi till oss kommer liden och liden oss, och oss
 effter lastna guds till till och from oss för
 guds

guds ord menisfuer.
 Will so lina sijn, moet man welk den som platt
 nix meta aff guds ord, wilsan lessia so som will
 et offlätig. Iur, förmana ord wnderwisa, när
 de ull skriffs komma, på det de lönge komm a
 komma, ord de möge lara denna iberas sinder ord
 iberas samwett wpuierdt ord förskridt war der.
 förrij iber man in de denner sinder ord sammet
 et warder rät ord beuerdt, iber bliffuer ord in de
 kristus actat, touker iber en sin på. Oudagolium
 är en sodana stoer ord lyrdar skatt ord so dar,
 na nodeligit ord till all salighet ord en sodana
 (som paulus seyer), wjs, rät ord enig tröst.
 När man nu så lunda biffuer wppenbarat sijn,
 den för honom eller han elles utan sinnerhet
 skriftsaligrens wnderwysninge kommer sielt
 fram ord bekomer sig för en arm ord w soll
 sinder ord begärar aff guds ord lardom ord
 tröst, iber milt han må gna sinder quitt wanda
 honom skall man wi snugot sådana sijn wnder,
 wisa ord trosta. Räre men, iber tw
 nigs so för en arm sinder bekomer dr gätt,
 ord är iber itt wiist wcken iber till, att tw biffuer
 an må en nadeligt gills, förrij iber man in de den
 ner sinder, iber daran beuue iber är itt ondt wcken
 till befructandes att dieffwlen iberas, sierta besat
 för wickat ord dilsat biffuer. Hensföre skall tw
 iber wiiserlygta förskälla. In effier tw so iber a
 sinder bekomer, ord biffuer iber ord dinger i iber
 sierta för iber, ord istandar gerna iber quitt
 wnder

wartha att sådana är en lynnwerligt guds nåde och
 det helge andas merck. Därför äst du guds nåde
 himmelske fader, wad löff prys och ära för dig
 Du mig dit mer skall du du herre guds fader
 wada, att du låter sig få för sinna lyster
 i her och änger och icke låter sig slatt för,
 troffla, wadan är guds så nådigh och barn lerngh
 att du mig mer sitt ewangelio, för som som
 Jesu Christi skick trost och linderne förklar: eff.
 för sådana låter och på det du waga sådana nåde
 så mig dit wifare och sådane wada skall så wille
 fags sig i guds och och all löfning belästigt göra
 genom din nåde nåden som ellet genom ewangelij
 predikan allom menisliem predikat och utlagt
 warde. Lige lynnwerligt för du personen utläst
 och i wenna sinne gifsum warde, Ja min däre
 ick aff löfning och som iag sig i her guds
 lyfste wifare skall du att a som guds nåde ges
 nom en rest aff himmelen nåder och linderne
 förklarste utläst och du skall guds wada som
 sådana merck, sinna linder och ick Christi waga
 på för dem gifsum wad lyster.

Forma absolutionis

Åhmerci guds wälsker Jesu Kristi
fader wär till nödigheten och barmhertigheten
som förlåter oss alla våra synder för oss själva
och för alla andra som Jesu Kristi Soffr för oss
hopp

l'istit d'et or ynia or i samma wats Herres
 Jesu Christi namnu effrter hans besalmigs
 or i hans orly kraft, Eder han segt i d'it Joh: 2
 hem i firl'aren l'inderna sonen. E segor jagz Mark:
 igs q'itt or frö för alla t'ina s'indor 2¹⁸ 10.
 so' att i't skola t'igb wara firl'atua s'orjko:
 t'igb or f'älskligt s'om Jesu Christi
 t'igb genom sin d'et or ynia förnerffuot b'it
 or i genom E'angeli'um i d'et werldens b'e:
 follet b'astuer förn'uma, or r'innat r'isw l'it
 w'isjollse r'en jagd m' i Jesu Christi namnu
 t'igb giffu't b'astuer, skall t'is trösteligh an:
 namma, or r'er p'ä ställa t'it samwet will
 fridz or stadeliga troa att t'ina s'indor äro
 igs w'isberliga firl'atua. I namnu f'äders
 or S'ons or r'en helge andes, Amen.

In porrectione corporis & sanguinis
Jesu Christi.

Jesu Christe.
 Guds herres Jesu Christi lehamen for sig
 i lidelsen giffnu ar, stige os bouare tro i
 vria troo till sig ewigda lifuett. Amen.

Wår HERRES IESV CHRISTI
 blod som för tina sinder skall vassgå till ar.
 styrke och bevara dig i sime tro till det
 Engla loffet. A

$M \in N.$

Matth 18. u. 1. Johan I. Marci 8 11.
 Wer will um mich sein er muss sich selbst
 verleugnen und sich selbst verleugnen macht.

En licken vnderwijsnings full med
Papisters wilfarelsen, ther swar ort
en Christen skall taga sigs vara före.
Stelt på rym till Antichristipräst
huru han skall ställa sit handell
wår i verket.

Da' bråda nu' rät em berse som ena man,
Lätt se att det tager saden wiserliggs agn,
Men abraferst d'eds på' t' en fradhiertel widd
Ort l'at' honom vara mid på' föterna sidd,
Sitt fire ar' t' ar' att g'lden senle
Tij' g'ld' wille b'ffua Swerige nu' omwändt
Hra' r'at' bländeliga wilfarelsen stora ort sma'
Som Apostelen i S. Petrus b'ffu' l'ent' wiffga,
Sij' skulle alt' t' han skrifte vara rät
Da' bliffe p'madmet förbaumt al' slott
Tij' s' oförwigen är han w'rti sitt rät,
At' han wägar emanden p'w' eller Cardinal,
Sitt nigen w'rti Präst i Swerige b'ffua w'rti an' m'
w'rtan berdes t' p'steimius ort t'
Ort att nigen ser i r'ket mer rät l'usio b'ffu'
Antichrist p'w'en r'at' merliga f'at'
war menel's som en d'ffia ofrig om m'nnen
Som en w'rti r'at' b'ffu' p'w'en h'w' r'at' b'ffu'
Om Christi f'at' på' r'isten sigs denna f'
Ort m'lia r'at' w'rti n'g' ofr' b'w'na ga'
Tij' r'at' b'w'na w'rti n'g' w'rti f'at' b'w'na f'at'
Ort f'at' m'mma f'at' r'at' b'w'na t' w'rti b'w'na,

Da' istu en mestares t'w'are w'rti t'f'one d'w'rti
Ort Rant swart f'at' w'rti t'f'one d'w'rti
Ort l'at' se t'w' Apostoliska s'w'rti w'rti f'at'
At' t'w' ist' i d' p'lic' r'at' al' e'ff'er Christi l'at' ga'
E'ff'ere om i d' t'w' f'at' r'at' w'rti b'w'na w'rti
Da' l'at' se att han f'at' r'at' d'w'rti w'rti
R'at' som t'w' m' b'ffu' r'at' b'w'nt ort g'ndt
At' f'at' m' b'ffu' d'w'rti b'w'nt f'at'
Tij' m' ist' Petrus g'rt s'w'rti b'w'nt
L'at' se att i t'w' r'at' w'rti w'rti b'w'nt
Prädika ort l'at' r'at' f'at' s'w'rti b'w'nt
At' ist' l'at' se t'w' r'at' w'rti b'w'nt
Ort att Christi f'at' r'at' g'rt m'rti r'at'
H'at' sigs r'at' f'at' f'at' w'rti
L'at' se att f'at' sigs på' b'w'na g'rt n'at'
f'at' b'w'na r'at' f'at' r'at' r'at' r'at' r'at'
f'at' m'rti Luthorum s'w'rti t'w' b'w'na f'at'
w'rti p'w'ens p'w' f'at' r'at' ort egen d'rt
L'at' r'at' som f'at' r'at' ort Aptars l'at' f'at'
appellare r'at' w'rti ort f'at' f'at' r'at'
Tij' Apostlar w'rti f'at' r'at' ort f'at' r'at'
Men p'w'ens Orthodoxi är mer t'w' w'rti
H'at' se att Paulus allena (dogaff g'rt n'at')
w'rti r'at' emot f'at' m'rti Concilia ort w'rti
L'at' se att sigs w'rti Christi ort Aptars r'at' b'w'nt
L'at' se att w'rti w'rti w'rti ort g'rt m'rti alle
Tij' b'w'nt m'rti g'rt r'at' r'at' f'at' m'rti
L'at' b'w'nt alle Papisterit f'at' r'at' ort
(f'at' l'at' t')

Men så wij först affwar äger nimmängia
Så så wij wäl mer sedan inträngia,
Lär att swar man lagen fölgöra må,
Och mikit iger vill offman wpa,
Om Paulus än fluz igt vill uddar wdt sin läre.
Så segs Tridentini Concilium wara förnere,
Tij igt för dömer och stöt förbannar sin alle
Som seia lagen vill föllest wara omögelig halle
Tjse beslute och seie som bwar dänd man weert,
Att i lagen är all war saligbert.

Lutherani Responso.

Hwarde bliffuer så Christ of fölliga pine,
Eller mon dan sassa liddit för kinder sijne,
Eller bwart bliffuer Christi Euangelij tröst
eller hwar sassa dan med sin föllig aiserlost.
As, hwar bliffuer Petrus vill loquare i affuins
Och Paulus under iger förbannelse giffuins,
Men is ger medd. igt dan som bji
Tjse bwerffuer omkringd bilerd och aiser wdt,
Tij effier i komme Apostoluar so
Dwij skulle i igt skorna of som mindes förme,
Men i paderen och snariden iger wpa.
Att ingen Lutherani eller driffia må
In pa igt smala wägen snöfä och tronga
Som Apostoluar lärde vill himmelu gunga,
Tij i wergen igt wgar wij igt och bredde
Tjden Anti Christis paroen moune i lre. igt,
Som är bont affter och peleguins gung
Messat affter och minde säng.
Siela messat igt helja wergigt wäl
Och wafren lall bakt samma skoll.

Pa welde baim kume wäl i raggens löpa
för en sangt som ardar i de afflade brest löpa,
wgd wren igt plegor helja alra brest,
Sedan och driffa vill frige igt wdt,
Helgane förden äro och wergigt gode
all wälfordt shall tin ad genom sin förmodt,
Och att vilb. dha helgon wdt en städigt troo,
Så helja igt igt wäl offuer gielde broo,
Sadana saligbt wgar wdt i de so
Och tin wdt wäl en soop an igt.
Hwar man dan himmelu det förnere
so att ingen shall igt kuma förnere,
Wdt Clösterloftuar och Almus säng,
Tjse bwerffuer omkringd bilerd och aiser wdt,
Tij effier i komme Apostoluar so
Dwij skulle i igt skorna of som mindes förme,
Men i paderen och snariden iger wpa.
Att ingen Lutherani eller driffia må
In pa igt smala wägen snöfä och tronga
Som Apostoluar lärde vill himmelu gunga,
Tij i wergen igt wgar wij igt och bredde
Tjden Anti Christis paroen moune i lre. igt,
Som är bont affter och peleguins gung
Messat affter och minde säng.
Siela messat igt helja wergigt wäl
Och wafren lall bakt samma skoll.

för fadderskap göra afskilnat lät vara sedd,
 Det förbuds skedskapet in till sinne ges,
 Dispensera så sedan som du vill,
 Effter som du för många penningar vill,
 Wisseft Sacramentet wnder en part,
 Ork sit i Monstrans rät som bliffuer qmmt
 Euangelium Johannis nu vill salighe kalle,
 Bräcka du vill att bota skitsmide kaffuar
 Gärseles att vara best grön ork best
 Prädica för rön bonden som är att pinge seet,
 Ork sagt honom wille kinnua sigt rön wisseft
 Om han skil skedar pinge wisseft sin pisseft,
 Etz skilseles Euangelium wil paven wisseft
 Lät rön för den bonden hans tassel ork kiste,
 Lät ork rön för samlingt troo
 Om solueis för borg ork gichte troo
 Lät ork alle skole isseft ginge
 Bar sose pisseft Terutaggar många,
 Med mindre rön lät tigt icke it par skoo so,
 Ork penningar wisseft rön so misset iue kinnua so
 Lät rön rön so rön misset skil
 Lät rön bonden tassel för badfor,
 Med wisseft lät ork lät S. Petrus för so,
 Att Anticristis i euighe skat dandla so,
 Pisseft papisters wisseft är rön misset,
 Lät rön är best att i agt misset rön misset,
 fims eusse.
 Guld ork sinia wisseft sen.

Men orsaden om ias daffr sette skiffuit,
 Or att fagd wil daffra uleuma giffuit,
 Lät store papisters wisseft minge
 som rön fättige so lät misset ginge
 Or att lät man motte daffra att sin fomme
 Att guld icke sen for oss so lät glage
 Lät skilte guld fagd skil so misset fagd
 Lät lät lät lät lät lät lät lät lät lät
 Guld är trafast ork samfunds so lät misset
 Honom skil lät ork pisseft i lät best Amen.

F
 I. S. I.
 N.

A
 N E M.

Enn Grootgood för haffuande
Quinnor, hwar de sigt wistis kars
som barns borden haffuer medt sigt
trosta ord hugfala magt wistragen
aff skriffteue ord förswenskat.

Aff Erico Falck Lincopen.

Storholm 1564.

Man förminner i samlingen, att wist allst
staude af stadger som herren gud is land of
meniskiorne har wippo for demme swestat haff
kan in sinas som ord inde sitt belymmerliga
kors eller plogu medt sigt haffu skall. En so
aff skriffteue hio 7. meniskian mostt wara
alltidt lasen i strydt wippo for demme. Item.
Apocal 3. säger Christus. Ede iagh elskar dem
wepser iagh ord ager en. Alse haffuer ord mo
Ederklaps stadger i lymmerligden rdena kors
eller plogu medt sigt att Quinnan skall medt
swedfa falden sin barn. Gen. 3. Ederfere
war som en Christusgen quinnan warfver medt
saldana kors belymgat, skall hon ta iser wendfor
isde fortwiffa eller wantrostra wippo gud. Hio
ord för lymmerlig wisten fast holler skall den har
wipstia sitt kleria ord medt medt trone nill gud
trostamtes

Såll förstås till en Kristogen minna
sigd här öfuer i de första, och tiller gramma
sigd wrau tiller tacksa guds barmhertig
och gläds
och att, att den i detta syndastraffet genom
sin himmel och så underliga förvandlat barmhertig.

En ännu mer wäl samt är att den wrau och
försä som en Kristogen barmhertig minna
hända måste, är fast bitter och svår. Ja na
turen endeligh och drageligh, så den i de
wrau zaden wara, emott den Guds pynna,
som den emott aff guds nåde genom Jesum
Christum ifrå tagen är. Ja som en underlig
quist är till reukna. Den emott skarpa gisslar och
Scorpioner och en till till aff wrau emott de
la barmhertig, att så är och minnas följlo pynna
och wraufulla barmhertig och ännu ännu till
derligitt rylle. Ja alldeles emott under barmhertig
derligitt emott den ewiga pynna. När emott
en reukna sigd emott sin herre så förmer,
att hade, att den allan sin lyfste och wrau
itt mörkt och den till fengelse tiller tiller
och samme den herre guds daga den wrau
medt honom, att den förvandlat så den
den la i wrau wrau fengelse, allenast i blotta
torn eller i de dagar men i de till den wrau
gläds sigd aff så den fengelse lyfandes
och wrau tiller i samme i de dagar. Spira
minast mer såll en Kristogen barmhertig
derlig tiller tiller i den fengelse emott
den ewiga pynna är den genom Christum
ifrå tagen, och den barmhertig ut wrau
och

och förmoda sigd i staden igen emott ewiga glä
de, Guds till att förmoda den wrau pynna
wrau wrau om egen förtienst, most och i de
barmhertig medt gramma arstat och barmhertig
wrau. Att den som så den tiller tiller
menistione för lyfandes såll. (som
sagt är) att guds wrau tiller tiller tiller
för den tiller, att den som tiller tiller tiller
den tiller tiller emott, att den som tiller tiller
eller och att wrau menistione wrau tiller tiller
den tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller
derligitt allenast, att den som tiller tiller tiller
och tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller
och wrau förder tiller tiller tiller tiller tiller
guds är lyfandes fengelse. Sa och på den tiller
att så den tiller tiller tiller tiller tiller tiller
ill att den tiller tiller tiller tiller tiller tiller
på den tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller
graffa lyfandes men att guds tiller tiller tiller
lyfandes tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller
till i wrau den som den tiller tiller tiller tiller
meliga gora den tiller tiller tiller tiller tiller tiller
sin enda den aff himmelen där wrau och
den samme barmhertig lyfandes emott den tiller
den tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller
wrau tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller
lyfandes och barmhertig tiller tiller tiller tiller
den tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller
den tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller tiller

ihesus solga andes giffud or nigt luff. Sa ar
mi stetta war besta trost att gud war da
re himmelske fader, baste genom sin son Je
sum Christum, allom trognom na soliga frad
tagit ihu enigma pyrena, som mi alle for
tient baffe, or baffe sa forvandlat beme
i sine tueliga or mueliga niff, so som
quinnu or besjunnetha wippe lagde ar, att
barnafodslan skall wara beme frad or mado
sam. Egerfore ar det zallstigit or best
liga aff miffen, att ihu or son Christum bar
miffodersta, allwarlige bestarta or offwaga
wille, beme baste som mi genom Jesum Chri
stum ihu den enigma doden or beluets py
na wi seliga forlost at ar. Or att ihu
bemes werldfilla barns biff or iche annar ar
an en timeligitt straff or lidande. Guillet
som mi ists tueligaze mifferga skall att
don wort ar enigma beluets straff aff gud
miffa barnferigh, sa war genom Christum
forvandlat wara, or skall don mi ists alle
most orogs domme ihu sin ntrwarand
werd or swella, waran don skall orsa sa
fast mera mi fetsa sin ogen or ataudar
mi wippe gud or frelsaren Jesum Christum
pa hans barnferigh, pa lindernes for
terichte pa himmelsket, or pa en wiff gledi,
Guillet att Christum Jesus allom trognom mi
sin baste duff or biffra pyne wi seliga
forwerffuatt baffe. Genom en sa lona be
trawing

wardning, genom beme or ihu belg an ya
miffe mi son Christum quinnu biffa or
lona sin smara or werldfilla barns biff or
so som Apostelen seer, 2 Cor. 4. War bedroffu
se ihu dogd timelig or luff ar, for i or
en ewigt or offuer alla motto wi. Siga forligh,
wi som iche se effier ihu migt som sinas,
bi ists migt som sinas eno timelig, men ists
som iche sinas luffe enig.

Bi ists forde skall or een Christen qui
na wadi barnmiffen, falla ihu biffu luffe
ihu att gud warer beme wi seliga war migt,
ens laglighet sa wiff, forlaffandes or
skall ists ihu friga beme miffen glade biff
barnafodslan. Bi beme gud som ihu biff
for ihu wadi miff luffu skapatt baffe,
or i wonderdlig motto beme ists sammel
miff begnelliga miff migt fof or wippe
biff baffe han baste dan or wiff i ntr
miff ar biff beme ists mi wiff. Bi alfo
sagde gud ill luffu miff swella skall for
sa barn ists ar. Andes quinnu i barnfer
denn biff swella, sa skall dogd luffu
biff frid wara fof or domme biff
werdema, Egerfore wiff wara most aff
no beme att ihu Christum barnafodslan,
faster ogenen or biffat mi wippe luffu, att bar
most skall mi wi seliga wara fof, andes
ists biff beme miff stor swella. Or most
don mi forstus biff tueliga adalla gu
genom Jesum Christum biffandens an ists
gast

[illegible]

fidele annett an forgt ord anglaue wippo far,
 He war, ord do' Jan war baritt nar, ¹⁷¹³
 ar twertt smett effter itz guds mi so' bastediga
 bolpet daffuer, ar bar nu icke allenaft in
 igen do' fare meer for bandena, wdan allr bap-
 ter forwandlat sig ill glæst, ord till it tve-
 dobbete lyft, so' att bade mo'dren ord barnet
 nu beholle lifftet Lyda som war dætt (tri-
 st) ord sielft bupfalar ja'dana barneföf-
 far, saian Jes Jaci 16. War quinnas föf-
 far, daffuer son forgt, si bemer stundt
 ar kommen, Men nar son daffuer fidele bar,
 net, kommer son siw bedröffuells miz isogt,
 Si son gley att menniska ar född, wder bemer.
 Aff isoka orden bore mi, att nar som gud
 i sinnet daffuer att bielpa en ja'dana quinn,
 nu att siw noll ill frögd ord glæst ord giffna
 bome it twedobbete lyft, laiser son bome
 fort komma i forgt ord bedröffuells Ja
 Lyda som son nu so' skulle i sielfwa tiden,
 men det warar dogt icke lange, wdan wnet
 der sig swarliga om igen till glæst.

[illegible]

da äfr Dagb för guds nigen tings slet omö
geligitt. Luc 1. Han är os igen som lo-ff vill
ord dan henne bielpa. (Ederföre (säger man)
skall den mi bapptia sitt städiga bap till guds
dan bapptier bapptier ovaliga monga andra quinn
nor vilföremme som sa lédit warist bapptia nafi
nollt ider som farligheeren waren bapptier will
paf stoor, ord an störr, an den nogen wdt an
dar mara dan Ederföre warist dan ord wpp
hemme offter sitt fasta löffte ord nollfelig aill
förelst genom Jesum Christum wiseliga bielp
pant. Will ider femre. Sa skall ord en
Christogen barunförför ska besinne orsaken
bärföre guds wnderwisen sa lönge dröjer
med bielpen, ord lätter hennes bielpa salda
sinn. Eder störr allt förron skuld, att den
ides bäter see ord arda ma, bwarl hennes egen
kraft ord stjärna (guds bielp fördrän)
förm o vill salda wdrakta, nempfelig, att
slett milt störr; hennes marit ider son klid
de mi antingen fördränt wara, eller ord fölla
barust till wperldena, wdran i guds bender störr
id allena, dan är igen endast bielparen ord
hemme salda vill arstalet för ider aller
besta ord aller förriligasta fördränna. Ord
andof saut äfr, af andra quinnors bielpa be
höffnas ord ider vill, ider ider skälte wdradde
wara, ord bielpa hennes som barust födrer,
bielpwilt märe all mölla ord fligt, som ider
fr

V.

ider vill göra sinne, fälsengh ord förröfning,
bielp guds wils ta bielpawille, Ja om an fast
bela wdrögen ider wdradde märe. Men sa snart
guds wdröder till att bielpa, ider äfr ider ord allenaft
wdrögeliga bapptier. Ederföres bapptier ord guds
an mi een ammer ofrad vill fördröjelstennu
sine bielp, nempfelig, att ider ider most alla
menniaker, guds ord sa lönge arda, ord ailla
wdröjeliga bapptier ord ider wdrödeliga. Sinne ider
bolder sa bewisa sig i troune ord talamodset
solen wdrödeligitt märe milt mindre ansestunni
gen ord darsen twingor ider ider vill. Ederföre
bapptier mi guds som en milt fäls, sa lönge bapptier
wdrödeliga wdrer sin fälseliga agda ord rös
genom ider lönge sinne sinne ord wdrödel,
ider med dan ider bepröffna vill, giffandes ider
orsak ord wdrödel till att öffna sin trou, tola,
med ord beständigheit wdrer guds bielp. Sa som
ord S. Petrus bapptier om siger. 1 pet. 1. Pa ider trou
skall wdrödel ord milt Lönligare besinne,
men wdrödel, an ider förrögeliga guds som
wdrödel milt wdrödel. Ja trou skall i ider bielp
wdrödel allenaft bewisa sig, wdran sa snart guds
menniaker bapptier bapptier aff bepröffning
wdrödel to trou aff sinne guds bielp; sinne
födrödel ord städigt sa att em ider son
bapptier bapptier pa födrödel, dan den allidig för,
guds salda guds wdrödel, wdran alidig
saldan födrödel sig guds till sonen sa som
will

i ett för mig heliga, barnliga och himmelska
 fader, som du icke allena vill mig hjälp
 vill att hjälpa, men du är och så mycket vill att
 fördomma i merket och goda som ett
 sinnet och viljan hjälper, och kommer du
 till så mycket mer med, att du mig framdeles
 att birtat sig i trone fröja du och sjä, Vi
 vnder igen vill var jag vnder barns birtat
 för en ära, så att mig sjä, effter mitt
 eget sinne alldeles omögeligt vara, att jag
 med hjärtat skulle kunna igen och hjälpa
 vara, atten gud hjälpa mig likväl vnder
 ligen att samman med, effter allt och jag
 själv tända eller förmoda kunde, Vi mest
 jag mig för misst, tror och så stadligt
 att du är god och nådelig, och att du allting
 för mig. Sannas hjälper och så gud
 njotta ropas, att du igen barns birtat
 mig för drömlig, med längsam vider och
 förstå att du kommer igen vill, att när som
 minnena mig hjälper vider, och du åter kom
 mer vill helpa och mestrigen, skall du följa
 alltså i ett flyktigare fördomma denna
 med, som du mig mig hjälper och var,
 du är att förstå att vill för mig hjälpa
 om som du är vill hjälpa hjälper. Skall och
 igen att hjälpa mig hjälpa vilja, att vider
 gud att birtat för sådane hjälp och nå
 deligt bistånd som du med mig

[illegible]

vijsdt effuerget alla menniskior, så miltet för-
re är ord guds fadders kärlek och oss arma
menniskior du elles några werldliga för-
dars kärlek wara kan till yfres barm.

Effore skall ord en Christogen quinnas wif-
sådana fall göra guds igen älska, att hon
doller honom för den rätta ord samskylliga
wifskymaren, som både will ord förnu-
ne hjälpa ord nödeliga förlossa hon skall
stadoliga bälta sig med trone in till guds
samskylliga ord ord fasta löfte ord wara
otoligbetona gensträffing. Allen bär ord sa-
benda kändis, att hon under den smärre wend
ord otoligliga smetta, genom menniskiligt
swaghet råddet aff otoligbetona offunderfal-
len warde. (Såsom ord wärte solamond all-
drig kan wara bär rätt fullkomligt)
så skall hon dogt arder strax giffa sig in-
der guds milde igen ord troo att hennes oföl-
komliga solamond skall warde bärre för
Christi skull aff guds förloft ord mitt guds
sollet.

VI. Till det siätte. Om en lagens-
ten sig så begiffa kändis. (Såskall dogt
guds lte lott ganska sällan bärder)
att en Christogen quinna under barns bär
dennas bär, moste löttia lyffuet till, så moste
in wijseliga samman döds wara bärre
mjttigt ord gagneligt. (Så ändogt hon aff
all sin barnafödeligt in nigen tinneligt
glädde)

glädde eller fröjd bär bärinna kan warde hon
ta' her rust (för Christi skull) Delatrigt
aff den andeliga, ewigga ord himmelskglädde.
Allen seer ord allijdt för egen bär guds lte
gar affen alla menniskior bärden, ord lyffue
na döds aff otoligliga lott, den ma aff
pestilencia, den andra aff källesott, En tredje
aff bärre lott ord som lige aff andra bärre
deter. &c. Allsa tager ord guds wnder in den
nagra quinnor bärden aff werldena genom
barns bärrens bär men effier de att en
Christen quinna som således bärden affsonar,
war wett ord troo sig igenom wärs herrens
Jesu Christi pijn ord döds ifra alla sinder,
heluier, ord igen ewigga döds fullkomliga
frelsa wara. Kan hon ta' aff bärre sijn tinnel-
ligt döds nigen slatta bärden wärden tinnel-
moet för deet ord bärnat. Båsom ord Paulus
läger Philip 1. Christus är mitt lyff, ord döds
är mig en wunnigt. In genom dödsen war,
der en Christogen menniska wärte lyffta
sarsfulla ord elenlyt lyffuet förlossat ord
frelsa som genom en trång port eller fua-
gla inford igen i en saliga bärre ord ewiga
glädde.

Effore är det ord klart ord
wppendeligt att en quinna som döds bärre
wett hon dörs ju icke effier noget endran,
satt ett o Christeligt weret men bärre
war för den bärre ord bärre döds i sin
wätta källesott i en saligt wunnigt, ord guds
glädde

lydne, effter som guds själff blime elcke käre
sett och såda barnafänget uppåtagt och till
fogat sabbat.

Men läse i första boken Mosi Cap. 35. att
Patriarchens Jacobs syster, som helga Ra-
chel, bleff och så dödd i barnafängelse när
som den Benjamin föda skulle. Efterförelser
och så länge, att när käre och barmhertige guds
icke vortes förlossa en sådana quinnas som
sålides vord barnnöd i stadd vare villogon
timligt glädde, vordau läte henne och öfver bliffe
dödd, så skall den dogh aldrig så mildt för-
lära sig för denna lidamliga döden, att
den in fast meer och trösten aff Evangelio
och bierat fatta och bedälla måste, att emot
denna rymiga och timliga glädde och vord-
liga lifstuet som den in min vorder, så lät
den Cill äventyrs i på någon liden tijd
ellies här in min sabbat motte, skall denne
minnigha genom Jesus Christum vord för-
föres igen effter löffet, som eviga eller lög-
sta och himmelska glädde och evigt lif.
Allt så vorder och så Cestren som Paulus
läge i denna timliga döden denne vill
minnighs (Phil. 1) Ja icke kan den heller
någon tijd so gärna begära eller aff bierat
öfvergå den eviga himmelska glädde,
att guds är in fast vord villigare till att låta
denne

denne i bedömmen, Lij så säger guds egen
helge ande genom Propheten Esaj Cap. 55.
för den ige ropa vill ige svara, Lij så kan
den in min tala vill jagh bera som Lij, som
in samme milds och barmhertige guds,
som oss genom Christum så barmhertiga vill
monar, och om oss så flyktig om sorgd drager,
kallar oss biddan aff denna sorgfulla elen-
da och onda vordena, på hemm iij. och
stund, när oss aller nyttigast och saligast
är. Den allena vordt igen stundena när
förmitt Rott och blod kan icke bifu-
na. Efterförelse Lijns och minnighs
bakter göra icke heller själffne se oss no-
gon tijd bakter före, in att minnighs
och villmilde are till att dö när som guds
vord och kallar oss biddan och att
minnighs icke vilstadie förminstres samt
med denne Rott och blod oss bär vord
förminsta eller något bunder göra.

Lij iij minnighs vill och guds genomsett VIII.
Lij så kan barnafängett och den stora vord
och smetta som quinnas öfver biddan
giffna denne orsack och villfalle till att bi-
da och o'kalla honom aff bierat, Lij nöden
(plogar man forja) bärer enom milt biddan
och är iij vilstadie sant, att när som någon
vord eller anferst minnighs är på färd, på
44

to wäl meniskian so dāna aff mētir att
den icke beller garna beder guds om sin
nödorffiger. Ja om den är något vnderligt
den beller så att icke lielmält icke vrbau
skrymmer, vi är gār icke aff biertat sofs
och Christiis sielst betyggar om so dāna
bön. Matth. 15. sejiandes aff prophetens
Esaie ord. Thetta sålart valdas migb med
sin min, och bedrar migb med sin loggar
men deras biertta är långt ifrā migb och
tiēna migb, såfengt de. Efterföre skall
den mō attalla guds aff biertat i sken
sin stora nöd, att den för sin bōns
sā Christi bitter pūne och dēt skilt vardi,
gas kysa bēms verk, och förslāna bēms
telamēd, och bēms i detom till vrbau ysta
smāra lāstet nādliga förslāna och sådān
bēmsliga pētia sigb för i sinnet, att milia
frāndelst vrbau och icke vrbau samma
bēms som bēms guds mō giffuandes vardi,
vill guds lādslāna, och vrbau och vrbau,
mō samst och i trene och guds bēms
bēms mō som guds giffuē förslāna
bēms, sådān icke förslāna orsā skilt,
allēst, att icke sålart mōda sådān
ras, och är, dādliga mōmiskior bēms sådān
ne som icke hēstus dē vrbau och så. Ja
allēst förslāna skilt, att icke sådān gēn
vrbau mō förslāna, vrbau är, gēn guds
ord

ord. Dāpelsens Sacrament och vrbau sådān
anda mōda sådān guds bēms, och vrbau
vrbau sådān och vrbau bēms bēms
bēms sådān i bēms mōd dēst och
vrbau bēms. Dē mō bēms att guds
sinet dēst mōt lēngt mōd bēms
mōt icke bēms bēms att, att mōd
vrbau dēst, mō mōd bēms mōd
bēms bēms gēn, och aff bēms
vrbau mō guds, om bēms, mōt vrbau
bēms, att den bēms för dēst bēms mō
vrbau bēms mō, Ja bēms som i
skilt bēms, mō icke bēms bēms, bēms
eller mōd mōd, vrbau icke vrbau
mōt och bēms mō mōd om bēms
och bēms bēms eller dēst mōd
bēms bēms. Ja bēms icke vrbau
vrbau bēms. Ja vrbau bēms vrbau,
vrbau mōd bēms gēn mōd vrbau bēms,
pētt icke bēms mōd, eller mōd mōd
icke bēms förslāna och icke dē mōd.
Dēst mōd och mōd vrbau bēms
mōd bēms, vrbau bēms bēms
bēms mōd bēms bēms mōd gēn
bēms Christi mōd vrbau bēms
vrbau icke bēms, gēn och bēms
mōd bēms mōd om bēms, mōd bēms
ne mōd bēms och vrbau bēms mōd
mōd

antingen med en gladelig följloft
eller ord (Svar guds faders) gä-
ngen himmeliska Jorden afsteg till sin
verliga lyff. Ord som du bruka i
afstegshande eller ord något annat
teligitt lät med bönna.

Воды.

00071.
O Allmædige ord barmhertige Gud vares
herres Jesu Christi fæder, ihu som mig
paa lagde hænder, at i agt barn med stor
smætte ord vordt vill vordt den fæder skæll
Jag beder dig barmhertige fæder, at du
vordt dig giffu mig vnder samme heres,
stærke ord kraft, ord at du vordt dig
giffu mig i vathom tids effier ihu selga
villia her vordt den næstelige forlæse vil
le vil selga næmpen vill prust af a'ro, gæto
samt ihu Son Jesum Christum var herre Amen.

En annor Böön.

Den 11. Marsch 1600.
 O Gud minnige guds ords himmelske fader,
 vi som till alla nådskälla jagde tillflykt,
 låt alla mig i nöd och smärta som vill jag
 dig ords rike skatta prisa mig till. Sjäfför
 samt dina befäl mig i ords löfte, i försäkring
 ords medel i din ordning ords skickelse som
 är ett givande skall förda barna i
 sinne, i förskott rovar jag i sin fattiga
 tenor i en i en smärta vill jag offert
 i din mig berre Gud i sinne min store
 nåd.

vills genom ditt ord ord selga anda till lif
 ord siell, att i äga detta mitt Lofs offer
 mi selga vilja, med min Herras ord fräl
 sare Jesu Christo, lofeligas hjerta ord bär
 ra mig, ord värdes mig äfver igen
 ulyckliga Sinswala, med en glädlig
 förlossning ord födelse smick, Samma
 lofs ord O himmelske fader värdes
 mig för din Son Jesu Christi siell under
 liggas jee till denna min närvarande
 lifs frukt, som är ditt Gudsord ord för,
 lofs denna att denna smicksa Gudsfor
 sigelse, att den ockänd till detta verkande
 lif Komma mig, ord sedan genom min
 ord igen selga anda äfver mig född
 varda till evigt lif, på en mig sedda
 alvild vild samvettigheten lätta ord prys
 sa mig, Genom din son Jesum Chri
 stem vår Herras ord frälsare Amen.

En annor Böön.

① Barufertighe gißd miru diuunselste fage
wer digas na' heliga see ilt micht i'm fets
tiga tienuwino, for Jesu Efristi wunne
skull or brighwala micht med' it war
Lut samt maseen. Bij micht kan m
nigen diel pa wolan tid berre Alloua
zu adena' ist den wille na' d'iol' pa ra
pa' tigh steller iagh mije faste forwost
unigt, so'or na' heliga, eff'or som tid m
la'ffat d' affuer. Genom munn d'are frak
sare or arforlosare Jesu Christ war herre Aue

Här efter följer een litten för
 maning till de quämon som effter
 nödros fröernes lägenhet utskallat
 warde aff Genne som quäles med
 barnet att de sådana handla wijs
 tack fruktan med böner och bättn
 till guds siggna företaga och begünne
 sig.

Häre Samuëls, effterh mig för
 ögonen för ord förminne, att jagne war
 lister wisi Christo, mig stald äfr wonder
 het för ora ord werel fulla arffkors, som
 Herren guds wara första möter Ewa i
 Paradis, ord sedhan medt hemt heli qm,
 kunnat roppe laglt ord idem sielff ider
 wonder lastat daffuer sängandes Gen. 3.
 Jagh skall fa' igh mig kin migformissa
 4te idu affhat daffuer En skall föge
 igui barn medt sweda. & Efterfore
 ligger mi störste marsten för migza' att
 mig alla sampt medt ihonne förbenel,
 war war lister enderfelige fallon guds
 war himmelske fader, allhollandes ord
 di. Guds sonom tröselige aff dier tat
 i hemans Jesu Christi namn, att han
 effter sin helga löffte merdligas wara
 hemne misshand, som ord mofeligt, ord so som
 han daffuer sielff sagdt hemne i detta
 24/10

lars i de förderffnas, vilken nödvändiga för
målheliga ord med glädje förlossa oss ut
förbannelse hemmes lyffsfrihet mot oss sedan
igenom dödpolsens andeliga balt, offrar
Christi befallningst åter på nytt fält war:
Ja, oss åter medt implantas oss i sin helga
församlingst till syndernes förlosselse oss
ewigt lyff. Genom samma tröskrä bon
war frelsare oss arfverlöfare Jesum Christum Amen.

2

